

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 strop, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
v Din večjem o
naročilu popusti
Izide ob 4 zjuroj
razen ponedeljke in
dneve po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naša Kalvarija

Vem, da imate mnogi vtis, kakor da so vesti, ki jih prinašajo naši časopisi o trpljenju našega ljudstva v Italiji, vse hudo pretirane. Seve, če prideš kot tujec tja, se ustaviš morda nekaj ur v Gorici in v Trstu, prenočiš v kakem hotelu, izpiješ v kavarni svojo kavo, pokosiš v gostilni, pa se odpelješ naprej ali nazaj, ne moreš niti slutiti, kaka mora tlačiti človeka, ki tam stalno prebiva.

Slišali ste, kako so pretepali naše ljudi, odlične može, ker se neustrašeno bore za pravico, kako so prežali s koli in samokresi oborožene čete na marsikatero izmed njih. Častitljivi sivi družinski očetje so krvaveli pod snoparskimi gorjaci. Mlade fante, ki so kakorkoli osumljeni kakoga malenkostnega prestopka proti drakonskim zapovedim, čeprav le krajevnega snoparskega poveljnika ali kakoga karabinerja, pretepajo, da obleže nezvestni, še preden jih izroče sodni oblasti, preden je sploh dokazana njihova krivda. Takih slučajev je toliko, da najdete v vsaki vasi prič, kolikor hočete. Med zadnjimi volitvami so se izvršila taka grozodejstva, da je bila do takrat za nas kaj takega nekaj popolnoma nečloveškega. Mene, ki to pišem, je takrat iskala patrolja šest ali osem do zob oboroženih snoparjev pod vodstvom častnika, z avtomobilom. Srečo sem imel, da me je neka pogumna mlada gospa utajila. Kaj bi z mano naredili, če bi me našli, ne vem. Ko sem jih opazoval skozi okno svoje sobe, mi ni bilo prav prijetno pri sre. Nekega mojega tovariša, ki ga ne smem imenovati, so dolgo časa iskali in zasledovali. Spremljal sem ga mnogokrat z debelo palico, da bi ga obvaroval vsaj najhujšega, če bi ga presenetili. Vsako noč je spal drugje, da bi premočil svoje zasledovalce. V zadnjem času so mene in moje prijatelje tako nadzorovali, da mi je bilo že preneumno. Poprej nisem zahajal v kavarne. Zadnji čas sem pa rekel nekemu policijskemu agentu, da se mi smilijo, ker imajo z nami toliko posla. Da jim olajšamo delo, smo se zbirali vsi, kar nas je bilo tako »nevarnihi«, v enem lokalu. Tako je en agent lahko opravil za deset.

Ali mislite, da pretiravam? Verjemite, da je še mnogo hujše, a da ne smem pisati. Ne smem vam povedati vsega, kar vem, ker bi izpostavil v nevarnost ljudi, ki so še v levovem žrelu. Ko bomo smeli pisati zgodovino našega trpljenja brez vsakega pridržka, se bo svet zgazal nad barbarstvom, ki tlačiti našo kri.

A to, kar sem do sedaj naštel, še ni nič. Elementi, ki so v zadnjem času zavladali nad našo Primorsko, izvajajo s tako satansko zvičajnostjo svoje načrte, da se moram le temu čuditi, kako more naše ljudstvo sploh še prenašati to trpljenje. Stokrat lažje je umreti mučeniške smrti, da je človek v hipu rešen vseh muk za vselej, kakor prenašanje tega počasnega, zahrbtnega, satanskega trpinčenja. Saj ni najhujše telesno trpljenje!

Naše ljudstvo na Primorskem prenaša z velikim junaštvom duševno mučeništvo, kakor ga je redko kateri narod v vsej zgodovini človeštva prenal.

Duševno mučeništvo!

Fašisti izvajajo nad vestjo naših bratov nasilje, ki je brez primere v zgodovini evropskih narodov. Ali mar ni to nasilje, če našemu katoliškemu ljudstvu jemljejo prilžnost, da bi moglo opravljati svojo velikonočno dolžnost, svojo spoved pri duhovnikih, ki poznajo njegovo dušo? Katoliški misijonarji se učijo najrazličnejših afriških, azijskih, avstralskih jezikov in narečij raznih človeških plemen v Oceaniji, Ameriki, od severnega do južnega tečaja, »katoliški« fašisti pa sistematično omejujejo svobodo cerkve, da bi v slovenskem in hrvaškem jeziku vršila med našim ljudstvom svoje sveto in visoko poslanstvo. Merodajni činitelji naj se dobro zavedajo, da je fašistično postopanje proti našim slovanskim duhovnikom, njih preganjanje in izganjanje največja nevarnost za katoliško vero v naših krajih. Naj se prepričajo na licu, kako so zapuščene nekatere cerkve poreške škofije, ki jih upravljajo italijanski fašistovski duhovniki! Naj se prepričajo, kako opustošen je vinograd Gospodov, ker ljudstvo jemljejo dobre pastirje in nastavljaajo najemnike! Kaj naj rečem o žalostnih posledicah in ljudski duši, ko berejo v časopisih o slučajih, kakor obisk visokega cerkvenega dostojanstvenika pri d Annunziju, ko vedo, kako je sv. oče nastopil proti izdaji spisov istega pisatelja? Prav zato je naše zapuščeno ljudstvo gotovo z velikim zadoščenjem sprejelo vest o odločnem govoru sv. očeta.

Fašizem je veri našega ljudstva še bolj nevaren ko vsaka druga zmota, ker svoja dejanja rad zakriva in zakrinka s svojimi do-

Mussolini nam vošči praznike

v Milan, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Mussolini porablja svoje velikonočno bivanje za živahne razgovore z balkanskimi državniki, ki se vračajo iz Zeneve. Po konferenci s turškim zunanjim ministrom se je razgovarjal z grškim zunanjim ministrom Mihalokopulosom ter se uradno poudarja kot uspeh razgovorov, da so potrdili med obema državama obstoječe prijateljske odnose. Od obiska Zaleskega v Rimu dne 30. aprila si obetajo italijanski vladni krogi ožje prijateljske odnose s poljsko vlado.

Grški zunanji minister se je na povratku iz Zeneve v Atene ustavil v Milanu, kjer je na prefekturi obiskal Mussolinija. Mussolini in Mihalokopulos sta imela dolge razgovore, ki so po oficialnem obvestilu potekali zelo prijateljsko in potrdila dobro razmerje med Grčijo in Italijo. Mussolini je nato priredil intimno kosilo grškemu zunanjemu ministru. — Zaleski se bo sestal z Mussolinijem 22. aprila v Rimu.

Tudi Bethlen pri Mussoliniju

v Curih, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Madjarski ministrski predsednik Bethlen biva v svrhu zaupnih razgovorov z Mussolinijem v najstrožjem inkognitu v Milanu, kjer je imel danes več razgovorov z Mussolinijem. Vlada o tem ne objavlja nobenih poročil. — Kakor doznava Vaš dopisnik k temu, se o grofu Bethlenu govori, da je baže, kot trdijo Madjari, na svojem posestvu na Madjarskem.

Balkanski Locarno brez SHS?

v London, 5. apr. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča iz Aten, da je upati na zaključek balkanskega Locarna med Italijo, Grško, Rumunijo in Turčijo, dasi ga udeleženci še demantirajo. Te štiri države hočejo medsebojno s pogodbam odstraniti obstoječa sporna vprašanja. Grški, ki je že v ožjih stikih z Rumunijo, se je s strani Turčije obljubilo, da bo udeležena pri vseh italijansko-turških dogovorih. List trdi, da informacije ne zabrišejo nobeni demantiji. Inicijativa izhaja iz italijanske strani.

Prvi odmev

v Atene, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Za včeraj določena usmrtilcev macedonskih komitašev Nanova in Kuletiča je bila odgojena in se morda sploh ne bo izvršila, ker je Bolgarska posredovala za pomiloščenje.

Albanija slepomiši s t fusom

r Berlin, 5. apr. Tel. »Slov.« Iz Tirane poročajo, da je albanska vlada izdala obvestilo, v katerem odločno demantira vesti, da bi

Romunska vlada išče izhoda

v Bukarešt, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Dopoldne je bila pod predsedstvom ministrskega predsednika Bratianu konferenca predsednikov organizacij liberalne stranke, da sklepajo o odredbah za veliki kongres narodnokmetke stranke, ki se ima vršiti dne 22. aprila v Albi Juliji. Bratianu je izjavil, da mora kot šef vlade kategorično demantirati vesti o odstopu vlade. Za odstop ni nobenega razloga, pritisku opozicije pa se ne sme popustiti. Vlada bo v bližnji prihodnosti izvedla stabilizacijo leja in sklenila inozemsko posojilo. Kar se tiče kongresa narodnokmetke stranke v Albi Juliji, je to le nadaljevanje udejstvovanja narodnokmetke stranke, ki izrablja nezadovolj-

zdevnimi dobrimi odnosi do katoliške Cerkve.

Judež, ki je s poljubom izdal Gospoda za trideset srebrnikov!

Ali je mar to katoliško, da so nam katoličanom zaprli naše kulturne domove, da pa podeštati, karabinerji, sindikati prireajo ne samo med letom, ampak tudi v adventu in postu najostudnejše ples pod firmo »Partito Nazionale Fascistac« Takih lepakov je bilo na tisoče po goriških ulicah!

Ali je mar to katoliško, da sme vsak mlekozobci privandran učitelj ali pa gospodična tam kje iz Sardinije prepovedati vstop v šolo, ki jo naše ljudstvo s svojimi davki vzdržuje, sivemu, častitljivemu duhovniku?

bila ona zaprla mejo radi organiziranja komitaških čet. Albanska vlada izjavlja, da se je pojavil v Jugoslaviji tifus in da se je radi tega po mednarodnih konvencijah meja zaprla. Vsakdo ima možnost, da se prepriča, da se v Albaniji ne vrši nobeno organiziranje komitaških čet. Očitek, da se hočejo prikriti priprave komitašev, je neznisen, ker so v Tirani akreditiranemu diplomatskemu koru lojalno znani vsi ukrepi albanske vlade proti komitašem.

Kako preprečiti atentate v Južni Srbiji

r Belgrad, 5. aprila. (Tel. Slov.) V političnem življenju ni v prihodnjih dneh pričakovati nobenih živahnih dogodkov z ozirom na to, da so tudi tisti poslanci, ki so se š mudili v Belgradu, zapustili mesto. Radi lližajočih se katoliških in takoj za njimi nastopajočih pravoslav- nih velikonočnih praznikov je jasno, da prihodnje dni ne bo kaj posebnega. V javnosti in v časopisu se največ govori o dogodkih na jugu naše države. Predvsem je v ospredju vprašanje našega razmerja do Albanije, ki se je vsled korakov albanske vlade, ki je odredila zatvoritev meje nasproti nam, v poslednjem času precej ohladilo, dasiravno še ni mogoče govoriti o kaki posebno veliki napetosti ali zaostrenosti. Ravnotako se mnogo razpravlja o atentatih, ki se dogajajo v Južni Srbiji. V nekaterih krogih je z ozirom na dejstvo, da izvršujejo organizacije iz inozemstva v južnih krajih atentate, pojavila želja in se stavlja predlog, da bi se v Južni Srbiji uvedel poseben režim pod vodstvom posebnega guvernerja. Ta želja pa je za sedaj brez realne podlage. Gotovo pa je, da bo vlada posvečala dogodka na jugu izredno pozornost in da bo s svojo avtoriteto morala varovati naš ugled in našo javno varnost. Ze dosedANJI rezultati v tej smeri so zelo zadovoljivi. Pričakovati je, da bo nadaljnji trud imel še večje uspehe in da bosta na jugu zavladala končno mir in red.

Dr. Korošec pri Nj. Vel. kralju.

r Belgrad, 5. aprila. (Tel. Slov.) Nj. Vel. kralj je danes sprejel v daljšo avdienco notranjega ministra dr. Korošca.

r Belgrad, 5. aprila. (Tel. Slov.) Danes dopoldne je prispel v Belgrad naš poslanik v Sofiji Ljuba Nešič. Takoj ga je sprejel zunanji minister Šumenkovič, kateremu je podal obširno poročilo o razmerah v Bolgariji in o težnjah gotovih bolgarskih krogov.

Vatikan bo uradno obsodil naci onalizem

v Pariz, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Po poročilih francoskih agentur pripravlja Vatikan enikliko proti nacionalizmu, ki bo predvsem naperjena proti nacionalističnim strankam Francije in Italije.

nost dežele. V Albi Juliji se nameravajo vršiti tudi razprave o raznih vprašanjih, ki bi se ne smele dopustiti. Vlada glede kongresa še ni sklenila ničesar. Potem se je razvila debata, ker je bil en del prisotnih proti prepovedi kongresa. Končnega sklepa pa tudi ta konferenca ni sprejela. Izvršilni odbor narodnokmetke stranke je danes sklenil, da se kongres v Albi Juliji vrši šele dne 6. maja.

Ministrski predsednik Bratianu je danes sporočil, da se bo meseca maja sklical parlament k izrednemu zasedanju, da sklene zakone, ki so potrebni za stabilizacijo leja. Vlada za stabilizacijo valute ne bo potrebovala podpore narodne banke. S stabilizacijo bo za gospodarstvo postala prosta poldruga milijarda lejev.

Romunsko posojilo še ni sklenjeno. Blair

Ali je mar to katoliško, da nam kradejo naš jezik, nam ropajo proti vsaki pravici, tudi proti lastni zakonodaji, naše gospodarske ustanove?

Ali je to katoliško, da naš človek sploh nima več nobene osebne svobode?

Ali je morda slovanski učitelj, obrtnik, uslužbenec, uradnik, trgovec, gostilničar svobodni človek? Ali ne mora biti na vsak migljaj miličnika ali karabinerja suženjsko pokoren, da ne pripravi sebe, svoje družine, svojih otrok ob kruh, ob življenjski obstanek? Zato morajo njegovi otroci obleči kroj fašistovskih organizacij »Bahille«, »Piccole Italiane«, »Avanguardisti«, sam mora nositi fašistovski znak, zatajiti svojo narodno vest, po-

Velikonočna številka

„Slovenca“

ki izide v soboto 7. t. m. jutraj, bo poleg drugega bogatega dnevnega gradiva prinesla sledeče prispevke:

Lužiški Srbi, njihova usoda, šege in navade (4 slike)

Pisatelj opisuje zgodovino, narodni značaj in prastare slovanske navade tega zanimivega naroda, ki še ni ugnil v nemškem morju. —

Katoliški prepoved v Angliji (šest slik)

Miss Christich nam slika bogato versko življenje in delo angleških katoličanov. —

Grazia Deledda: Lek, povest iz sardinskega življenja (3 slike)

Nositeljica svetovne Noblove nagrade za literaturo v tej silno napeti, strastnega življenja polni povesti, v sedmih poglavjih predočuje strašne posledice praznoverja v coprnice in nam nudi globok vpogled v dušo svojevrstnega sardinskega plemena. Slike nam pred očujejo divjeromantično sardinsko pokrajino in narodne noše.

Nižnji Novgorod in njega velesejem (5 slik)

Naš starina-politik in slovanski kulturni delavec, Ivana Hribar, popisuje svoje potovanje l. 1908 po Volgi do Nižnjega Novgoroda in nam v krepkih barvah riše življenje in vrvenje tega največjega sejmišča celega sveta. —

Žena bodi sveta med nami!

Dve razpravi, Dr. A. B.: In mi možje? ter dr. K. Ozvalda: Vzgoja mladega rodu, ki segata v dno modernega ženskega in mladinskovzgojnega vprašanja. — Listek prinaša prvi biser modernega nemškega leposlovstva: Preostalo dekle od Jožefa Wittiga.

Za našo deco: A. Afanasjev: Brzi sel (7 umetniških slik v staroruskem stilu)

Ta povest je ena najbolj mičnih iz bogate ruske praviljene literature in bo prava paša za duše in oči naših otrok

Jutrišnja številka »Slovenca« bo najlepše velikonočno berilo in razvedrilo za vsakega!

et Co. demantira, da so pogajanja za romunsko posojilo že perfektna ali da se je posojilo že sklenilo. Tudi romunski generalni konzul v Newyorku potrjuje, da se o posojilu še ni razpravljalo.

Cankov in Ljapčev se ločita

r London, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Današnje »Times« prinašajo dopis iz Sofije od svojega dopisnika o političnih razmerah v Bolgariji. Dopisnik govori o razmerju med Cankovim in Ljapčevim z ozirom na nastop Cankove skupine glede bolgarskega posojila. Dopisnik pravi, da se položaj razvija tako, da bo brezpogojno prišlo do razcepa med Cankovim in Ljapčevim, ker se v ciljih in ambicijah ne strinjata več. Zdi se, da njuno sodelovanje ne more biti več v korist Bolgarije.

italijančiti svoje slovansko ime. Kako je grenak ta kruh, ki ga prejemo naši ubogi ponižani bratje iz rok svojih mučiteljev!

Uboga primorska mati, ki ne trpi samo trpljenja vseh mater, ampak mnogo več, ko rodi tujcu sužnje, morda veri in narodu odpadnike!

Slovenci, Slovenke! Pokleknite danes z vašimi duhovniki pred sveto Znamenje trpljenja in združimo se vsi v iskreni in goreči molitvi, naj Bog vsemogočni olajša in okrajša trpljenje naših zatiranih bratov, naj se čim prej nad njimi izpolni obljuba Zveličarjeva: Blagor njim, ki radi pravice trpe preganjanje!

David Doktorič

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Mlad trgov. pomočnik mešane stroke z dobrimi spričevali, želi premeniti službo. - Ponudbe upravi pod »Zanesljiv« št. 2793.

Kot lesni praktikant ali podobno mesto išče absolvent »Zadružne šole«, vojaštine prost, vešč srbohrvaščine, slov. steno-grafije in strojepisja. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 2936.

Mlad trgovski pomočnik mešane stroke, z dobrimi spričevali, želi spremeni službo. Ponudbe na upravo pod »Zanesljiv« št. 2935. - Nastopi takoj.

Prodajalka

pridna, poštena, izveščana v mešani stroki, s trgovsko šolo, želi mesta takoj pod »Zanesljiv«.

URADNIK, vsestransko verziran, zlasti v davčnih zadevah, sprejme delo v popoldanskih urah. Ponudbe pod »Spreten« na upravo št. 2915.

Bivši bančni uradnik

s srednješolsko izobrazbo, verziran vseh v denarno stroko spadajočih poslov, išče primerno službo za takoj. Cenj. ponudbe se prosijo na upravo lista pod »Agilenc«.

Proste službe

Sprejem vajeenca. Dobi takojšnjo plačo. — Gustav Puc, stavbno, galanterijsko in avtomobilno kleparstvo. Tržaška c. 9.

Sprejme se v župnišče starejši ali mlajši MOŠKI, ki ima veselje pri živini in gospodarstvu. Imel bi stalno mesto, ako je pošten in vreden. Naslov v upravi lista pod št. 2842.

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani išče

tajnika

Uradne ure od 9 do 12 in od 15 do 18. Zahteva se lovska naobrazba in koncept v slovenskem jeziku. - Mesečna plača 1000 Din. Samo lastno-ročno pisane ponudbe na Slovensko lovsko društvo v Ljubljani do 15. aprila.

Sprejemem takoj pridno

DEKLO

k obrtniku za vsa domača dela. Naslov v Mizar-ski strojni zadrugi. Št. Vid nad Ljubljano.

Silikarskega in nleskar. POMOČNIKA

za vsa v to stroko spadajoča dela sprejme Erjautz, Rogoška Slatina.

Dva vajeenca

za vrvarstvo obrt, hrana in stanovanje v hiši, sprejme Josip Adamčič, vrvarna, Domžale.

ZASTOPNIKI (ce)

pozor!

Če obiskujete privat odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavicija 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure. Kemične novosti: Val. Kovač, Ljubljana, Beethovnova ul. 4.

Stanovanje

Selive

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Stanovanje dveh sob

s kuhinjo, prileklinami, souporabo kopalnice in pralnice in vrto odda takoj ob Dunajski cesti na Brinju Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Posestni

Enodružinska hiša

s trgovino na zelo prometnem kraju, se prodaja. Pripravno posebno za lesne trgovce. Naslov v upravi »Slovenca« pod 150.000 Din št. 2934.

Parni mlin in žaga

po izredno nizki ceni na prodaj. — Naslov pove uprava lista pod št. 2928.

Kupim večje

tovarniško poslopje

z vodno močjo ali ob vodi. Ponudbe z navedbo cene in kraja pod »Tovarna« na upravo lista.

Kdo kupi

Prodajam lahko KOČIJO. Ogleda se: Sv. Petra cesta št. 71.

Vino čez ulico

črno 11 Din, belo 12 Din, odjem 10 litrov 10% popusta. - Vinska klet, Sv. Petra cesta št. 43.

Najboljša šunka

domača
cena Din 27.50 za kilogram, se dobi pri g. K. Štrukelj, Vodmat št. 14, Glavna cesta (Zaloška).

Priznana najboljša vina

se točijo v Ljubljani v »Grajski kleti« (prej pri Fridrihu), Mestni trg 13. Vedno topla in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča Prva južnošljarska vinarska zadruga v Celju.

Za praznike!

Vino na drobno

po izredno nizkih cenah.

Moslavina, Šiška, Celovška c. 50.

Harmonij

nov, z močnim glasom, prodaja Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica, Lancovo 33.

Poravnajte naročnino!

Kdo prodaja

KUPIM

hrastove hlode, hrastove frize in hrastove deske 27 mm, sposobne za izdelovanje frizen. - Ponudbe s ceno in množino na Ivan Šiška, parketna tovarna, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Lokomobil

od 16—20 HP, v dobrem stanju, kupim. - Naslov v upravi lista pod št. 2645.

Wertheimska blagajna

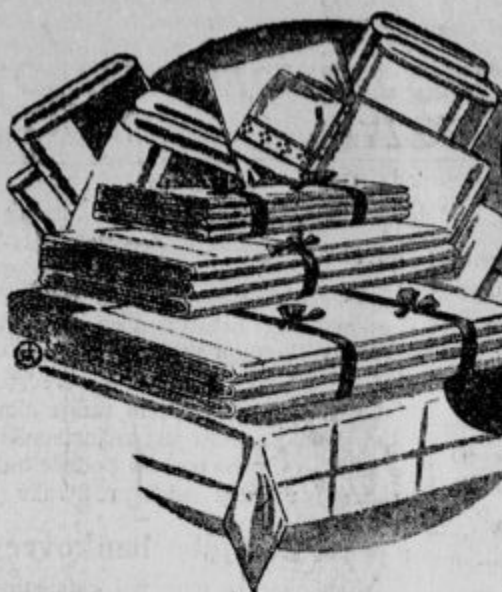
za knjige se kupi. Ponudbe s ceno na upravo lista pod B št. 2916.

Poizvedbe

Lep volčji pes

se je zatekel odnosno bil odpeljan. Najditelj naj ga odda proti nagradi lastniku Groharjeva cesta 29 (Mirje). - Pred nakupom svarim.

Inserirajte v „Slovenču!“

priporoča

Posteljino in namizno perilo

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Naša občina

Gritar & Mejač

Ljubljana, Selenburgova 2

Najsolidnejša in najcenejša moška in ženska konfekcija

Velikonočna šunka

in drugo suho meso na ceneje v delikatesi

K. JARC, »Pri turistu«

Dunajska cesta 7

Najboljši MALINOVEC

in drugi sadni soki.

Sadne MARMELADE

marelična, »nektar«, jabolčna.

SADNE AROME za brezalkoholne pijače, SADNE ETHERE, ESENCE ZA RUM, COGNAC in LIKERJE

priporoča po brezkonkurenčnih cenah tvrdka:

Srečko Potnik in drug Ljubljana

Metelkova ulica 13.

Telef. 21-10. Telef. 21-10.

Velikonočni kruh sprejema v pečenje pekar. Čebokli

Maribor, Glavni trg št. 9. Istotam se sprejemajo cenjena naročila za fini masleni kruh, potice itd. po najnižjih cenah.

Najcenejša prodaja modrocev

otomanov, divanov, vse vrste žime dobite pri

Fran Jager, Sv. Petra nasip 29.

Najcenejša predelava vseh tapetniških del.

Najboljši koks

Čebin, Wolfova 1/2

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Semenski oves

debelozrnat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugod. cenah tvrd. A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Družba »Ilirija«

Premog - drva - koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika. Tel. 2820

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi

družba z o. z. Maribor, Koroška ul.

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8.

Pri želodčnem katarju,

oziroma bolečinah in tiščanju v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bluvanju — učinkuje zanesljivo Hočevarjev želodčni pratek. Škatlja 20 Din in poštne prost, če se pošlje denar v pisnu naprej, sicer povzete. Izdeluje in razpošilja edino: Lekarna Mr. Starke Hočevar, Vrhnika 23.

GRIFFON

Najboljši motocikl

za vsako svrhu in za vsako vrsto, s prestavami, kompletnim orodjem franco Ljubljana: 7800 Din promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Velikonočna šunka

in drugo suho meso na ceneje v delikatesi

K. JARC, »Pri turistu«

Dunajska cesta 7

Najboljši MALINOVEC

in drugi sadni soki.

Sadne MARMELADE

marelična, »nektar«, jabolčna.

SADNE AROME za brezalkoholne pijače, SADNE ETHERE, ESENCE ZA RUM, COGNAC in LIKERJE

priporoča po brezkonkurenčnih cenah tvrdka:

Srečko Potnik in drug Ljubljana

Metelkova ulica 13.

Telef. 21-10. Telef. 21-10.

Semenski oves

debelozrnat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugod. cenah tvrd. A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Družba »Ilirija«

Premog - drva - koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika. Tel. 2820

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi

družba z o. z. Maribor, Koroška ul.

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8.

Pri želodčnem katarju,

oziroma bolečinah in tiščanju v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bluvanju — učinkuje zanesljivo Hočevarjev želodčni pratek. Škatlja 20 Din in poštne prost, če se pošlje denar v pisnu naprej, sicer povzete. Izdeluje in razpošilja edino: Lekarna Mr. Starke Hočevar, Vrhnika 23.

GRIFFON

Najboljši motocikl

za vsako svrhu in za vsako vrsto, s prestavami, kompletnim orodjem franco Ljubljana: 7800 Din promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

IV. OSJEŠKI SEMENJ

od 8.—17. aprila

Legitimacije za obisk sejma in znizano vožnjo po železnici Din 10.—.

Dobivajo se pri sejmskem vodstvu v Osijeku in pri častnem zastopstvu:

Zveza za tujski promet Dunajska c. 1, telef. 24-72.

Za jugoslovanski patent št. 1272 in dopunska patenta št. 1273 in 1274, vsi od 1. decembra 1922, ki se glase na:

»Postupak za proizvodnjo polumasnokislih estera«

(Verfahren zur Darstellung von Polyfettsturestern)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Selenburgova ulica.

RAZGLAS

Prostovoljna javna dražba manufakturnega in specerijskega blaga se bo vršila od dne 5. aprila 1928 ob 9 dopoldne dalje v gospodarski poslovalnici direktorije državnih železnic ob Masarykovi cesti št. 17 (poleg skladišča Ranzinger).

Ogled blaga je dovoljen od 8 do 9 dopoldne. Kupci se vabijo.

Javna dražba novih čevljev

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Zdaj pridejo na vrsto najboljše čevlji

se nadaljuje v Kolodvorski ulici št. 28 danes in jutri.

Kaj je novega

KOLEDAR

Petek, 6. aprila: Veliki petek, Sikst, Cestlin, Viljem. — Jutri: Herman.

Novosadska vremenska napoved za petek, 6. aprila: Oblačno, ponekod vedro. Na Primorju slabi vetrovi. Ponekod bo deževalo. Temperatura se ne bo znatno spremenila.

Dunajska vremenska napoved za 6. april: Severne Alpe: Morda začasnoboljšanje, nekoliko topleje, izpremenljivo negotovo vreme. Južne Alpe: Menjaje oblačno brez bistvenih padavin, nekoliko topleje.

ZGODOVINSKI DNEVI

6. aprila: 1904 je ljubljanski občinski svet manifestiral za slovensko vseučilišče. — 1528 je umrl risar in slikar Albrecht Dürer v Nürnbergu. — 1485 se je v Urbinu rodil Rafael Santi. — 1520 je Rafael Santi v Rimu umrl. — 1670 se je rodil francoski pisatelj Jean Jacques Rousseau. — 1870 se je rodil na Dunaju komponist Oskar Strauss. — 1884 je umrl pesnik Emanuel Geibel. — 1909 je prispel raziskovalec Peary na severni tečaj. — 885 je umrl na Velehradu sv. Metod. — 1861 se je vršila prva seja kranjskega deželne zboru.

★ Iz finančne službe. Upokojeni so: Martin Kovač, oblastni nadzornik v Ljubljani, Ivan Černik, nadzornik in okrajni upravnik v Prevaljah, Martin Potočnik, nadzornik in okr. upravnik v Murski Soboti, Lovro Kalasič, nadzornik v Ljubljani.

★ Poučen izlet v Francijo priredijo po velikonočnih praznikih maturantje trgovske akademije v Ljubljani pod vodstvom svojega razrednika g. prof. J. Prezlija. Pot popelje maturante preko Trsta, Benetk, Milana, Zeneve in Nice v Marseille, kjer si bodo ogledali to najvažnejšo trgovsko pristanišče Francije. Odtod odidejo v Lyon, da se spoznajo s fabrikacijo svile ter si ogledajo glasoviti muzej za tkanine, ki je edini te vrste na svetu. Šest dni prežive v Parizu, kjer si ogledajo najvažnejše trgovske, industrijske in kulturne naprave francoske prestolice. Na povratku proti domu si ogledajo šampanjsko produkcijo v Epernay-u. V Strassburgu posetijo iskrenega prijatelja Slovencev, bivšega lektorja francoščine na ljubljanski univerzi, prof. slavistike Luciena Tesniera. Zadnja postaja bo v Monakovem, odkoder se vrnejo preko Solno-graške na domača tla.

★ Umrl je gospod Anton Kožuh, nadučitelj v Dornovi pri Ptuj. Pogreb bo v soboto ob 10 dop. v Dornovi.

★ Občinske volitve v Rušah so se končale s porazom socialistične stranke. Razobesila je sicer na vse zgodaj tri velike plakate s sramotilnimi slikami in žaljivimi napisi, ki jih je četa 4—5 mož stražila ves dan do večera, raztrosila je po celih Rušah rdeče reklamne liste, spravila je na volišče vse volivce do zadnjega moža, pro-rokovala je ponosno, da se bo 1. aprila dokazala, da ruška občina je in ostane rdeča, vendar ni ostala rdeča, združena lista SLS in SDS je dobila 9 odbornikov, lista NSS samo 8. Velika množica socialistov je čakala izida volitev pred občinsko hišo; ko se je pa razglasilo, da imajo socialisti enega odbornika manj, so se tiho razšli, kakor da bi jih kdo polil z mrzlo vodo. Tokrat so socialisti tudi pokazali svoje pravo lice, da jim ni za skupni blagor, ampak samo za huj-

skanje in prazne fraze, napadali so svoje lastne krušne očete, tovarniške ravnatelje in sramotili redovniški stan. Izvoljeni so: od liste SLS: g. Ravnjak Ivan, Erhatic Štefan, Ramšak Josip in Jugo Jožef, od liste SDS: Gorišek Mirko, Krejčič Anton, Ozvald Ferdo, Bučar Ivan in Dolinšek Emerik, od liste NSS: Magdič Drago, Janko Josip, Stanz Alojz, Razgon Alfred, Strnad Ivan, Žižek Franc, Medved Jurij in Eigner Ivan. Volitev župana bo čez 8 dni.

★ Ukinitve vizumov med Češkoslovaško, Avstrijo in Nemčijo. Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja češkoslovaške državljane, bivačje na ozemlju kraljevine SHS, da od danes nadalje ne potrebujejo več vizumov za potovanje v Avstrijo in Nemčijo vsled tozadevne medsebojne pogodbe. Odslej se je potnikom izkazati samo z rednim veljavnim potnim listom, izstavljenim od pristojne čl. oblasti (oz. konzulata), ki nadomešča prejšnje vizume. Začasni potni listi, kakor tudi potne konsignacije (skupni potni listi) so pa tudi nadalje podvrženi vidiranju.

Slovenci, ču!te

obupni klic obmejnih bratov in hitite na pomoč

Slovenski Straži

★ Popravi! V večerajšnji razpravi »Mož in žena« spada v prvi koloni med drugi in tretji odstavek podnaslov: Načelna razvrstitev človeškega doživljanja. — V podnaslovu druge kolone čitaj namesto »med umsko in...«: »med moško in...«

★ Smrtna kosa. Pretekli torek je umrla v Kranju gospa Helena Bidovec, mati znane gostilničarke »Pri Cili«. Pokojna je bila blaga žena in je že dolgo časa bolehal.

★ Seznamek o odtegnjenem davku uslužbencev je izšel v založbi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani. Pola tega seznama (izvirnik in kopija) velja 1 Din. — Tabele so v tisku in bodo na razpolago takoj po praznikih.

★ Nažigači. Glasom finančnega zakona od 1. aprila se plača za nažigalno monopolna taksa 50, 100 in 200 Din in to po vrsti kovine. Za kresilni kamen se plača taksa od 50 para po kosu. V nažigalnem času se bo jedal pravilnik, ki bo uredil prodajo nažigačev in kresilnikov.

★ Goljušija s srečkami. Nekdo je opozoril ljubljansko policijo na nekega človeka, ki hodi okrog raznih revnih ljudi po cokolici in prodaja tam srečke Srbskega rdečega križa, vendar pa kupcem ne izroči srečk, temveč le prospekte zanje. Srečke prodaja na obroke po 14 Din ter navadno vpiše le po enega ali dva, dasi jih kasira več. Na ta način je v okolici Medvod ogo-

ljudi več ljudi za zneske po 100 do 150 Din. Bodite pri nakupovanju srečk skrajno previdni.

★ Loterija Jugoslovanske Matice. Jugoslovanska Matica prireja svojo II. kolesarsko loterijo, ki obsega letos šeststo dobitkov in sicer: 1 motorno kolo 3 HP (francoska znamka), 20 koles »Tour de France« in »Lukus«, 19 električnih svetilk za kolesa, 25 karbidnih svetilk za kolesa, 50 gumijevih plaščev za kolesa, 100 zračnih cevi za kolesa, 100 pump za kolesa, 100 kolekcij orodja in lepila za kolesa in 185 zvoncev z zastavicami. Zrebanje se bo vršilo 1. jul. 1928 v Ljubljani, izžrebane številke pa bodo objavljene v vseh slovenskih dnevnikih. Dobitki se bodo vseni, ki jih zadenejo, poslali brezplačno na dom. Srečke po 10 Din so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji ter v pisarni Jugoslovanske Matice v Ljubljani, Šelenburgova ul. 7/II. Naprodaj bodo tudi po raznih knjigarnah in trafikah v Ljubljani.

„SOLITAIRE“

edino dovršeno angleško čistilno in polirno sredstvo za vse vrste usnja in barv. Dobiva se v vseh boljših trgovinah s čevlji.

★ Izvoz poštnih paketov z mesnimi izdelki za Švico. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je s številko 1621 ex 1928 odredilo, da morajo biti poštnim paketom z mesom in z mesnimi izdelki, ki so naslovljeni v Švico, priložena vselej potrdila o izvoru in zdravstvenosti. Ta potrdila izdaja pristojni veterinar. Pregleda so oproščeni paketi do 2 kg teže, ki so naslovljeni na zasebnike oziroma katerih vsebina ni namenjena za prodajo, ampak za zasebno porabo.

★ Almanah »Jadranske Straže«. Po obvestilu ministrstva izda Jadranska Straža v prvi polovici tega meseca »Almanah Jadranske Straže za leto 1928«. V tem almanahu se obravnava vso panogo našega pomorskega življenja. Almanah bo stal v predplačilu 120 Din. Kdor hoče almanah naročiti, naj pošlje ta znesek glavnemu odboru Jadranske Straže v Belgradu, Miloša Velikega ul. 14. Glede na veliko važnost morja in narodnega gospodarstva, bo knjiga vsekako dobro služila.

★ Ponarejen dvodinarski novček. V Brežicah je bil te dni zaplenjen falzifikat dvodinarskega novčka, ki je v premeru za 1 milimeter večji od pravega novčka. Je bolj zamazano bele barve, robovi niso ostri, vzbokline manj jasno odražene. Zlitina kaže močno primes vinca. Odkod je prišel, še ni znano.

Volnene obleke, bluze, moško in damsko perilo in nogavice

priporoča po najnižjih cenah

Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra c.

★ Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slabo počutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni želodec. Najodličnejši zdravilniki so stoletja uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Za spomladansko
promenado
v različnih okrasih

Din
189.-
VOIKA
Krekov trg

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Drevi imata nočno službo: Bohine na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

○ Obreda umivanja nog so se včeraj na veliki četrtki udeležili v ljubljanski stolnici sledeči starčki: Anton Zalaznik z Vrhniške, star 89 let; Matevž Žug z Igu, star 88 let; Jakob Roje s Prežganja, star 86 let; Lovro Sernee iz Ljubljane, star 85 let; Jožef Havpman iz Ljubljane, star 84 let; Franc Novak iz Senčurja pri Kranju, star 84 let; Franc Vrhovec iz Ljubljane, star 84 let; Jakob Jager iz Ljubljane, star 84 let; Janez Kadive iz Nevelj pri Kamniku, star 81 let; Jožef Murn iz Stope pri Novem mestu, star 81 let; Jožef Jeltnikar iz Kresnic, star 80 let; Ivan Cerar iz Ljubljane, star 75 let. Skupna starost starčkov znaša ravno tisoč let, kar je redek slučaj!

○ II. slovenska Zlata knjiga Sreca Jezusovemu posvečenim družin in slovenska narodna zastava Sreca Jezusovega, ki ju bodo prihodnji teden vzeli romarji s seboj v Paray le Monial, sta razstavljeni od velike sobote opoldne do velikonočnega ponedeljka popoldne v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani.

○ Iz policijske službe. V III. kategorijo so prevedeni policijski agenti pri policijskem ravateljstvu v Ljubljani: Peter Markošič, Karel Pavlič, Anton Povhe, Franc Močan, Anton Vrečar, Peter Kette in Viljem Pečar.

Priznano

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana trgovka

J. MACEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

○ Deški zbor »Die Wiener Sängerknaben«, ki koncertira v Ljubljani v četrtki 12. aprila ob 20 v Unionski dvorani, je umetniška institucija, ki datira nazaj v 18. stoletje. Zborova naloga je bila, da je dunajski dvorni kapeli oskrboval cerkveno petje. Člani zbora so bili tekom dolge dobe tudi razni največji skladatelji nemškega naroda in pravkar praznuje zbor sam obletnico, ko je bil slavnj komponist Schubert še član tega zbora. Ob prevratu je zbor za nekaj časa prenehal, a leta 1923 so ga na novo oživili. Poleg cerkvenega petja goji ta zbor tudi umetno posvečeno pesem ter prireja koncerte v vseh evropskih državah. Po veliki noči pride tudi v Jugoslavijo in svojo koncertno turnejo začne ravno v Sloveniji ter jo konča v Dalmačiji. Občinstvo opozarjamo na ta izredni koncert, ki bo nudil obilo umetniškega užitka. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

○ Smrti, rojstva in poroke v Ljubljani v mesecu marcu. Meseca marca je umrlo v Ljubljani 109 oseb, in sicer v stolni župniji 2, v frančiškanski 14, v šentpeterski 15, v šentjakobski 4, v trnovski 1 ter v bolniči 73. Rojenih je bilo meseca marca v Ljubljani 141 otrok in sicer v stolni župniji 1, v frančiškanski 4, v šentpeterski 21, v šentjakobski 4, v trnovski 5 in v ženski bolnici 102. Porok je bilo meseca marca v frančiškanski župniji 7, v trnovski 4 in v šentpeterski 6, skupno torej 17 porok. (Marec je bil mesec posta.)

○ 2690 kg težka vola sta kupila ljubljanska mesarja gg. P. Sitar in Levec v Novi vasi pri Cerklju. Meso teh dveh volov se bo sekalo na veliko soboto na stojnicah obeh omenjenih mesarjev.

Jaroslav Durych:

Dete

Bilo je neko dete. Njegovi starši niso bili niti siromašni niti ubogi. Imeli so majhno premoženje, in sicer mlin nekje v Šumavi. Mati je zbolela in sorodniki so vzeli dete k sebi v Prago. Imeli so ga pri sebi nekoliko let. To dete ni bilo ubogo, ker je znalo govoriti in je imelo zdrave oči, ni pa bilo bogo, ker ni bilo srečno. Bilo je plaho in ko je doraščalo, je čutilo v velikem mestu tako domotožje, da je bledelo in hiral. Ker to dete ni bilo njihovo, so sorodniki sklenili poslati ga domov. Kmetka žena, ki je prišla za praznik sv. Janeza Nepomuka v Prago na božjo pot, bi ga naj odvedla k njegovim staršem. In res ga je vzela s seboj. Peljala sta se z vlakom celo noč in izstopila popoldne v največji vročini na majhni postaji. Žena je pokazala detetu pot do vasi, sama pa je krenila na drugo stran proti svojemu domu.

Prah in saje so pokrivala majhen kolo-dvor; nekaj so tam stavili in smrad apna je dražil pljuča. Na cesti je bilo toliko prahu, da se je dete v njem potapljalo skoraj do ušes. Trava in listje dreves je venelo in črnelo. Tega ni bil kriv samo cestni prah, ampak tudi apneni prah in dim tovarn. V vsej dolini ni bilo niti enega zelenega lističa ali zelene trave; vse je pobelil apneni prah in onesnažilo saje. Zrak je bil nasičen z dimom surovega olja in petroleja, dim tovarn je dušil s svojimi po česnu smrdečimi in ogabljeni parami strupenih snovi. Sonce je bilo kakor plamen v visoki peč. Dete se je hotelo napiti pri železni sesalki, toda voda je tako nezgodno smrdela, da je ni bilo mogoče piti. Dete je začela boleti glava in loteval se ga solnčni pik. V bližini je bil od apna pobeljen gozd, kjer bi moglo najti vsaj senco. Dete si je htelo

odpočiti ob cesti, ali tam je bila taka vročina, da je ni bilo mogoče prenesti. Zakaj drevesa so bila izkrcena. Iz tovarn pa so neprenehoma doneli udarci ogromnih kladiv, škripanje vozničkov, ropotanje strojev, žvižganje pišalk in signalov. Vsak tak glas je detetu vedno znova povečal vročino in glavobol. Vedelo pa je, da do vasi ni daleč in zato je napelo zadnje sile.

Sežgana mesta, kjer so bili nekdanj travniki in polja, so pokrivala debele plasti dušega in morečega prahu. Nikjer ni zamekotala koza, in celo niti vrabec se ni oglašil; vse živali so se menda zadušile in že davno segnile v prahu. Ob cesti se je vil potok; njegova voda je bila polna saj, apna in prahu in se je le s težavo valila naprej. Dete se je spomnilo, da so pred leti v gosti travi ob potoku cvetele potončnice in kalužnice, da je bila sredi travnika čista studenčnica in da so bili na cesti vozovi. Boječ se je ozrlo okrog sebe. Videlo je krog tovarne hoditi ljudi, ki so bili kakor sence in so izginjali v oblakih prahu. Reka je izginila, rečna struga je usahla, vse vode so bile zastrupljene, drevesa so se posušila, živali so poginile, ljudje so hirali in zrak je bil pokvarjen; nebo je bilo zastirano s ostrim, umazanij zavojem, skozi katerega je sovražno sonce še tem bolj pogubonosno pripekalo in uničevalo vse, kar so dosegli njegovi žarki.

Dete se je včasih potapljalo v prah do kolen. Ljudi ni srečavalo. Bilo je utrujeno in prah mu je zastiral oči; do krvi si je menčalo oči, ali bilo mu je zato še tem huj. Prah mu je uhajal v grlo, v pljuča in v drobce. Ni moglo iti, ker je bila notranjost telesa sežgana. Hotelo je pasti v prah in jokati, a ni moglo, ker so bile njegove oči zasute s prahom. Tako je zvečer vendar prišlo do prvih vaških hiš.

Srečalo je ljudi, ali ni verjelo očem. Hotelo je nekaj vprašati, pa ni moglo, ker se mu je grlo skrčilo. Okna hiš so bila črna. Oči ljudi so bile kakor tamne luknje v sivih škatljah. Zdelo se je, da so bila njihova telesa iz suhe gline, ki bi se mogla vsak trenutek razleteti. Ljudje so bili taki kakor pot k vasi. Odpirali so sicer usta, vendar pa so bili nemi, ker jim je prah zasul usta. Njihove oči so bile brez vsakega giblja, ker jih je usmrtil apneni prah. S svojimi obrazi niso mogli mnogo povedati; zakaj globoke brazde na njih je napolnil prah, a njihova usta se bila sežgana tako, da so tudi obrazi bili mrtvi.

To pa, kar so še s svojimi obrazi in gestami mogli izraziti, je bilo tako grozno, da morejo to samo ljudje in da tajno gleda na to celo satan samo z ostudnostjo.

Tam ob cesti so sedeli berači in drugi so hodili mimo njih. Nekateri so jim metali v klobuke nekaj iz svojih žepov, drugi so nabrali pest prahu in jim ga zalučali. Zdelo se je, da se bodo tudi siromašne hiše porušile od gladi in žeje.

Po grozopolnih trenutkih, najbrž po prečuti noči, polni strahu in težke tesnobe, je dete zvedelo, da so njegovi starši umrli, da je mlin prodan in da se odtod več nikdo ne more vrniti. Vsi so pili vodo iz kaluž, jedli doma na skrivaj to, kar so nakradli, umrli niso mogli in delali so tako čudne stvari, da je dete v tej noči popolnoma otopelo. V noči se je ob temnih oknih lomila svetloba isker, ki so jih bruhale tovarne z oblaki dima. Ljudje že več niso masili odprt in oknih, da ne bi vdiral moreč smrad strupenih dimov, ki so jih po noči spuščali iz tovarn v gostih in težkih valovih. Tako so v njem spali, se zvijali in hropeli.

Dete je ležalo neke v prahu pred hišo

in vsled strahu in obnemoglosti ni moglo mo-
liti.

Tu se je vračala stara beračica v svoje stanovanje in je našla dete. Potipala ga je in se je zelo začudila.

»To je še živo, mlado in zdravo dete!« je zašepetala.

Vzela je otroka za roko in ga učila krstili. Vsi berači so bili slepi, tudi ona sama je bila slepa, le dete je še videlo, četudi so bile njegove oči zasipane s prahom.

Dete se je branilo in hotelo uiti. A mučil ga je glad in ni moglo nikamor priti. Hotelo je iti zopet h kolodvoru, odkoder je prišlo, starka pa ga je s svojimi kretnjami in gestami prepričala, da ga nikdo ne vzame v vlak in da tje niti ne pride. Kdor je prišel sem, je izgubljen.

Nato je dala otroku piti vode. Dete se je branilo, ker je voda smrdela. Zbolelo je. Starka ga je v vročici oskrbovala; ko je dete ozdravelo, je bilo njeno.

Naučilo ga je krstili beračem s klobukom in ker so tukaj vsi ljudje imeli samo slabotna telesa iz prahu, nema usta in slepe oči, dočim se je dete imelo pravo telo in je tudi videlo, se jim ga je vsem zahotelo.

Ker so v tej vasi vsi ljudje živeči, ker niso umirali, se je naučilo na to tudi dete. Starka ga je vezbala, pogledi ljudi so se zanj topli; dete je doraščalo, dokler ni začelo hirati in postalo tudi samo tak nestvor iz gline, kakor so bili vsi v tej naselbini. Njegove so postale vse podrtine hiš, vse zaduhle kleti, strupen prah, tovarne z ropotajočimi stroji, usahla rečna struga, vsi kalni potoki in sežgana polja. Ves kraj je bil njegova last, dete pa se je navsezadnje pri vsej svoji nesreči in skazenosti vendar čutilo srečno.

Iz češčine prev. J. Š.

Gospodarske in upravne zasluge sedanje vlade za Vojvodino

Ninčič, Stojadinović in Maksimović popolnoma osamljeni — Njihova akcija proti vladi propadla — Pašičevci za vladu — Proglas vojvodinskih poslancev

Belgrad, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na akcijo dr. Ninčiča, dr. Stojadinovića in Bože Maksimovića se je mnogo govorilo, da stojijo za njimi tako zveni pašičevci. Danes pa sta ministra Milan Simonović in Dobrovoj Popović, ki se smatrata kot pašičevci, dala sledečo izjavo: »Takemu nastopu Ninčiča, Stojadinovića in Maksimovića se čudiva, ker vsa mnenja, da ni zadostnih razlogov za tako borbo. Razumljivo je nezadovoljstvo, ki se naslanja na objektivno kvalifikacijo. To, kar so storili naši nezadovoljenci, pa ni razumljivo. Ta njihova akcija bo propadla, popolnoma propadla.«

Belgrad, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Ob vestih, ki so krožile v javnosti o razmerah v Vojvodini, o izjavah in govorih Ninčiča, Stojadinovića, Maksimovića in nekaterih drugih nezadovoljencev, so imeli vojvodinski radikali v Beogradu konferenco, na kateri so se izbrani razpravi soglasno sklenili, da se javnosti da sledeče obvestilo:

Radikalni poslanci iz Vojvodine smatrajo za potrebno in za pravilno, obrazložiti govorice o režimu in o razmerah v Vojvodini, ki krožijo v naši javnosti z ozirom na govore in izjave Ninčiča, Stojadinovića, Maksimovića in drugih »nezadovoljnih« radikalov. Slikanje režima in splošnih razmer v Vojvodini, kakor da bi bile škodljive za naše narodne interese, je popolnoma neutemeljeno. V Vojvodini so se po odredbi ustave in zakonskih predpisih finančnega zakona iz l. 1927, ki je bil sprejet za časa Maksimovićevega ministrovstva, vršile občinske volitve. Naravno je, da izpovejo take temeljite spremembe v samoupravni življenju v Vojvodini spore s tistimi ljudmi, ki jim je devetletni komisarijatski režim ugajal. Razumljiv je upor in žalost teh ljudi v borbi za svoj položaj, ki je prišel v nevarnost.

Ustava in zakon se morata izvajati. V finančnem zakonu iz l. 1927 predpisane volitve so se izvršile v zakonitem roku. To se torej ne more obsojati. Radi tega se vlada ne sme kritizirati. Nobene bojazni ni, da bi se z izvajanjem ustave in zakonov favorizirala nekakšna nenaacionalna politika v Vojvodini. Kdor pozna stroge predpise občinskega zakona v Vojvodini, zlasti čl. 61., ta ve, da sta občinsko predstojništvo in uradništvo pod strogim nadzorstvom državnih oblasti in da imajo državne oblasti po tem zakonu vedno pravico, onemogočiti vsak poskus v škodo naših nacionalnih in državnih interesov.

Z občinskimi volitvami se je v Vojvodini uvedel pravni red. Ustvarilo se je pravno stanje s sodelovanjem vseh državljanov katerekoli narodnosti. Zavedamo se, da se politika nasproti manjšinam v Vojvodini lahko uspešno vodi samo z nami Srbi iz Vojvodine in preko Srbov v Vojvodini, ki s temi manjšinami živimo v tesnem gospodarskem stiku. Za žalitev bi smatrali, če bi se dvomilo nad

našim rodoljubjem, našo vernostjo, da vodimo v Vojvodini nenarodno politiko. Naše ljudstvo v Vojvodini je znalo ohraniti svojo narodno zavednost tudi pod najtežjimi tujimi režimi.

Volivne sporazume je radikalna stranka sklepala tudi preje za časa Maksimovićevega ministrovstva. S strankarskimi organizacijami narodnih manjšin ga je sklenil dr. Ninčič v gornjem Banatu, Stojadinović v doljem, Radonjić v subotičkem, Miletić v novosadskem in Trifković v sornborskem okraju. Samo s skupnimi listami teh strank se jim je posrečilo, dobiti nekaj poslancev v oblastni skupščini o priliki poslednjih volitev l. 1927. Pa vendar se ni nihče našel, da bi kritiziral ta njihov nastop, še manj da bi ga obsojal. Za stanje, ki je nastalo s temi sporazumi in za naravne posledice teh sporazumov, v kolikor so škodljivi, morajo biti prvi odgovorni ti gospodje, ki so svojočasno avtoritativno govorili v imenu radikalne stranke. Njihove napade na Rajića smatramo za neupravičene in neutemeljene. S temi napadi se dela krivica poštenemu uradniku, ki je izvajal zakon na vseh črtah.

Nato navajajo posamezne slučaje. Obvestilo se končuje takole: Ugotavljam, da je Vukičevićeva vlada zadovoljila največjim in najtežjim potrebam Vojvodine. Izenačila je davčni zakon, oblažila dohodnino, omogočila revizijo nepravilne razdelitve dohodnine, ki je naše ljudstvo privedla do materialnega propada, uredila je težavno vprašanje vodnih zadrug in dolžnih podpor zanje. V občinah je ukinila devetletne komisarijate. Izvedla je občinske volitve. Ljudstvu je vrnila občinsko samoupravo. Organizirala je upravo in stotila konec škodljivemu diletantizmu, nekvalificiranemu uradništvu po občinah. S tem je storila za Vojvodino več, kakor katerakoli druga vlada doslej in zaslužila priznanje Vojvodine. Po našem mnenju je zato dolžnost vojvodinskih radikalnih poslancev, da Vukičevićovo vlado v njenem delu podpiramo.

Obvestilo so podpisali: Svetozar Stanković, Đoka Popović, Joca Latošević, dr. Sima Račić, dr. Jovan Šijačić, Miloš Stenković, Marko Juričić, Bela Stiričić, Milan Kostić, dr. Velimir Jug, Bogdan Radosavljević, dr. Teodor Andrić, dr. Gjura Hadžić.

Pribičević izgublja.

Belgrad, 5. aprila. (Tel. »Slov.«) Današnje časopisje priobčuje na Pribičevića naslovljeno odprto pismo nosilca SDS za okrožje Kragujevac ing. Danila Stojanovića, ki v tem pismu izjavlja, da se ne strinja s Pribičevićevo vrtoglavo politiko in da niti on niti njegovi prijatelji nimajo več poguma, nastopiti pred pristaši SDS radi politike, ki jo je v poslednjem času pričel voditi Pribičević. Radi tega izjavlja, da on in tovariši izstopajo iz SDS.

Čina tudi dolžnost, da se te kompetence posluži in stanovanjska razmerja res pravično uredi. Najbolj modra pa je »Narodova« zahteva, da bi morale občine dobiti pooblastila, da morejo sklepati o novih virih, s katerimi naj bi krile gradbene in stanovanjske akcije. »Narode« pri tem pozabljajo, da takih pooblastil treba ni, ker jih že imajo. Zalostno je le, da so se občine te svoje možnosti doslej v premali meri posluževale. Posluževale se je pa niso, ker tega od njih nihče zahteval ni. Vse je vpilo le na državno oblast. Ravno to dejstvo najbolj kaže, da bi občine z radikalnimi ukrepi, vsaka v svojem območju, stanovanjsko vprašanje že lahko rešile, pa so bile brez prave iniciative. To iniciativo jim daje dr. Gosarjev načrt, ki predstavlja edino možnost, da se tudi v naših razmerah stanovanjsko vprašanje zadovoljivo reši.

»Narode« se je sam pokazal, da je zanj najbolj veljala dr. Gosarjeva beseda o demagogiji. Kakor že pred leti »Narode« uganjal demagogijo med posestniki, tako jo hoče sedaj med najemniki. Mesto prazne slame naj bi vendar enkrat že ta list povedal, kako si on misli rešitev stanovanjske »mizerije«. Dokler pa tega ne bo storil, so njegovi napadi na moža, ki se je med nami najbolj trudil, da olajša to socialno gorje, smešni.

Eks-cesarica Zita ozdravela. Inozemska poročila o zdravstvenem stanju bivše cesarice Zite so napačna, ker se poročila o bistvenem zboljšanju njenega stanja. Njen zdravnik dunajski prof. dr. Peham je že odpotoval na Dunaj.

Afganistanski kralj potuje na Dunaj. Afganistanski kraljevski par odpotuje danes iz Londona v Pariz in potem na Dunaj, kjer bo kralja zdravil zdravnik specialist radi boleznih v grlu.

Politične izmenjave v Italiji. Ker je la-dijski podjetnik Biancard odstopil kot predsednik fašistovske gospodarske zveze za trgovino in zrakoplovstvo, je bil za novega predsednika imenovan državni podtajnik v prometnem ministristvu poslanec Pala.

Gre za ureditev reparacij

Pariz, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Glede potovanja reparacijskega agenta Parker Gilberta v Rim poročajo »Matin«, da je Parker sedaj na studijskem potovanju po Evropi, da dobi v Londonu, Parizu in Rimu pregled o stališčih posameznih vlad v reparacijskem vprašanju. Posebnega pomena je razgovor s Poincarejem, osobito radi njegovega zadnjega govora v Carcassonu. Parker je prepričan, da se francoske vlade ne bo protivila omejitvi anuitet ob sočasni ureditvi medzaveznških dolgov.

Razgovor Parker Gilberta z italijanskim finančnim ministrom Volpijem je določen na jutri, veliki petek. »Giornale d'Italia« potrjuje, da smatra Italija reparacije in vojne dolgove za medseboj tesno zvezane. Anglija ne more sprejeti delne rešitve, ker se samo od celotne rešitve z uporabo izvedeniškega načrta od avgusta 1924 more pričakovati končna rešitev.

Franc-Jožefovo deželo naj dobe Italijani?

Rim, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Vojaški list »Forze armate« zahteva o priliki poleta generala Nobila na severni pol, da se bivša avstro-ogrska Franc Jožefova dežela prizna kot italijanska dedščina, ker so to ozemlje severnega pola svoječasno anektirali častniki in moštvo avstroogrske mornarice. Danes pa niti Madjarska niti Avstrija nimata mornarice ter so sedaj najvažnejša avstrijska pristanišča. Trst, Reka in Pulj v italijanski posesti in je zato Italija upravičena, zahtevati Franc Jožefovo deželo.

Francija niame posojilo

Pariz, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnji konferenci ravnateljev pariških velebank so se določile medletne zahteve za novo posojilo, ki se namerava sprejeti po volitvah. Razpisalo se bo začetkom maja in bo imelo obliko obligacijskega posojila, ki se obrestuje po 5% in s trizila v 75 letih in ki se do leta 1932. zavaruje proti vsakemu konvertiranju. Pri podpisu se bodo sprejemali v plačilo narodno-metni boni, desetletne obligacije Credit National in prejšnjih posojil, gotovina pa se bo porabljala za odplačevanje državnih predujmov pri francoski narodni banki. Emissijski kurz še ni določen, sličen pa bo borznemu kurzu prejšnjih enakih posojil.

Smrt Trockega - aprilska šala

Riga, 5. apr. (Tel. »Slov.«) List emigrantov »Segodnja« je 1. aprila objavil obirno poročilo o begu Trockega iz Rusije ter o njegovem prihodu in aretaciji na Letonskem. Drugi dan pa je list označil to vest kot aprilsko šalo. To vest je potem ponatisnila večina inozemskih listov, ki pa dosedaj še niso objavili pojasnila, da gre za aprilsko šalo.

Svehla okrevaj, a v politiko ne sme

Praga, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Danes je bilo izdano uradno poročilo o bolezenskem stanju ministrskega predsednika Svehle, ki pravi: Včeraj in danes zopet neprijetni srčni občutki, temperatura normalna, žila redna, urin normalen; v urinu ni niti beljakovine niti sladkorja, množina vode normalna. — K temu se pristavlja, da je izključeno, da bi Svehla mogoč zopet začeti s političnim delovanjem.

Umetnik, ki radi umetnosti golufa

Berlin, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Pri porotnem sodišču se vrši razprava radi 27 slučajev golufije in ponarejanja listin in čekov proti 25 letnemu gledališkemu ravnatelju dr. Lehmannu iz Osijske, ki je bil že prej kaznovan radi manjših golufij. Za razpravo vlada veliko zanimanje, ker veča dr. Lehmann za voditelja mlade umetniške generacije, ker živi sam kot asket, ves denar, dobljen iz golufij, pa je žrtvoval za umetnost.

Dührer eva slika nesme iz Prage

Praga, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo »Narodni Politika«, je prosvetno ministristvo sklenilo, da ne da dovoljenja za prodajo Dührerjeve slike »Praznik rožnega venca« v inozemstvo in da predlaga, da z ozirom na težko finančno stanje samostana v Strahovu kupi podoba država. To svoje mnenje je prosvetno ministristvo sporočilo tudi finančnemu ministristvu, ki naj določi za to finančne formalitete.

Požari v Londonu

London, 5. apr. (Tel. »Slov.«) V notranjem mestu v gledališki četrti bila danes dva velika požara. V cirkusu Picadilli se je užgalo veliko skladišče filmov. Rešilno moštvo je le s plinskimi maskami in z največjo smrtno nevarnostjo moglo rešiti 85 nameščenecv podjetja in učenke sosedne Tillerjeve šole, ki je bila tudi v nevarnosti. Drugi požar je zajel najstarejšo londonsko cerkev St. Pancres iz 12. stoletja. Zgorel je strešni stol.

800 rodbin brez strehe

Milan, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Včeraj je Adiza v svojem ustju prodira nasepi in preplavila mnogo zemlje. V Cavarceri so šolska in občinska poslopja prenapolnjena z begunci, ker je nad 800 rodbin brez strehe. V Dolomitih je bilo mnogo snežnih plazov. Cesta pri Sv. Luciji je zasuta.

Delegati društva narodov v Ljubljani

Včeraj so si delegati Društva narodov, predsednik informativnega oddelka Comert, Anglež Cummings in naš tajnik dr. Popović, ogledali Ljubljano in posetili predstavitev slovenskega javnega življenja, med drugimi tudi škola dr. Jegliča. Naravno, da je bil predmet vseh razgovorov slovensko manjšinsko vprašanje. Opoldne je bil gostom prirejen banket, na koncu katerega je univ. prof. dr. Pitamice poudaril, da so med Slovenci dani vsi pogoji za ideje Društva narodov, ker smo za mir in pravičnost. Predsednik Comert je njegove izjave potrdil, indirektno pa namignil, da je za rešitev manjšinskega slovenskega vprašanja treba pač — časa!

V mestni dvorani je g. predsednik Comert predaval pred predstavitelji našega naroda o Društvu narodov ter navajal zgodovino te ideje. Društvo narodov je nova stvar, zato moramo porabiti vsako priliko, da jo spoznamo. Predavatelj se spominja na Napoleona in Ilirijo ter francoske čase na Slovenskem. — Vse ideje za zблиžanje med narodi izpred vojne so se med vojno izkazale za ničevé. Med vojno pa so nastale med antanto različne organizacije, ki se dajo primerjati sedanji organizaciji. — Dve ideji sta važni: Društvo narodov stoji za enkrat nad vladami, ne narodi, in princip soglasnosti. Večina ne more svojevoljno podvzeti korakov, škodljivih manjšim narodom. Seveda gre pri tem le za važne odločitve. Stresemann in Briand delata v tej luči realno. Preje je bilo težko nastopiti proti velesili, danes lahko; male in velike države so skupaj. Preje so velesile pogodbene celo potvarjale, danes se morajo vpisati in so pod javnim nadzorstvom. Javno mnenje je pritisk, da je podana javnost.

Amerika — Unija sicer še ni član Društva narodov, vendar pa se že gotovih konferenc udeležuje. Čista abstinenca je torej nemogoča. — Društvo narodov je po vojni doseglo že mnogo pozitivnega. Finančno so bile v neredu; Društvo narodov je priskočilo na pomoč Avstriji, Bolgariji in Madjarski. Pomagalo je po svojih ekspertih pri najkočljivjšem — reparacijskem vprašanju. Društvo narodov je vzgojitelj, ki uči narode uravnava finančne probleme. Skrbi tudi za splošno gospodarstvo. Zato sklicuje gospodarske konference.

Bolj zavozljano je vprašanje razsodišča in razorožitve. V prvem slučaju se do danes ni dala postaviti splošna navodila. Locarnska pogodba pa je sklenjena v duhu Društva narodov. Enotno se vprašanje še ni rešilo, tedena pa je, da pride do čim več Locarnov. Razorožitev je enako nerešena. Smo še vedno v antičnih časih, ko so vojaki spali z orožjem v rokah. A ni samo eno, ampak cela vrsta vprašanj. Čakajmo! V par letih priznavajo tudi največji pesimisti, da pridemo na čisto.

Trenutno je najaktualnejša odprava yizimov. Rešitev je v teku. Društvo narodov ni odgovorno za vse slabe strani. Pri manjšinah so se napravile napake ob sklepanju mirovnihih pogodb. Društvo narodov je kakor izvrševalec oporoke. Ne more spreminjati pogodb, lahko se mu pa predlagajo različne spremembe. Jugoslovanska poslanca v Rimu jih radi fašizma ne moreta predlagati. Jugoslavlani kot svobodni narod pa store lahko potrebne korake, v kolikor jim dopuščajo politične možnosti.

Uspehi: Društvo narodov je prepričilo vojno med Grčijo in Bolgarijo, spopad med Poljsko in Litvo. Vojna itak nastane iz kopice malih vzrokov. Zgled 1914 in 1870! Če to je uspeh, da ni bilo vojne, čeprav je grozila. Katerakoli država bi podvela vojno, bi bila izolirana, bi storila korak v temo.

Potom male aniante ima Jugoslavija mnogo vpliva v mednarodnem svetu. V Društvu narodov imamo Jugoslavlani promiselne ljudi in dobro ime v Zenevi. V SHS državi so podane vse možnosti za dobro in svobodno delo, za dobre člane narodov v Zenevi. V sled tega bo Jugoslavija svoje naloge lahko rešila.

Univ. prof. dr. Ehrlich je v imenu katunije mednarodnih študij naslovil na delegate apel: Da bo Društvo narodov v zmislu krščanskih načel moglo rešiti slovensko manjšinsko vprašanje!

Preiskave v Monastru še ni

Pariz, 5. apr. (Tel. »Slov.«) Oficijozni »Petit Parisien« poroča, da sta v madjarski aferi dosedaj samo predsednik komiteja (trojice holandski zunanji minister Beelaerts in generalni tajnik D. N. Drummond) izmenjala svoje misli. Beelaerts je obvestil Drummonda, da je preiskava na licu mesta potrebna, za katero se morajo določiti štirje strokovnjaki. Zato se je vojaška komisija Društva narodov pod predstvom angleškega admiral Kellyja pečala z imenovanjem strokovnjakov za orožje, za kar prideta v poštev najbrže en Anglež in en Sved. Transitna komisija pa bo najbrže izvolila po enega Holančca in Svicarja. Komite trojice se bržkone ne bo sestel v Parizu pred 15. marcem. Vesti o odhodu strokovnjakov v Monastir so torej preurajnjene.

Vse uradnike zapri. Ker je v Chicagu streljal neki prohibicijski agent na sodnega uradnika, je razposlal policijski načelnik 500 oboroženih stražnikov in 100 avtomobilov, da pozapro vse državne uradnike prohibicijskih uradov, ker so že itak majhno javno varnost s svojim postopanjem še sami rahljali.

„Narodova“ stanovanjska modrost

Tisti list, ki je leta in leta najhuje divjal proti najemnikom in najbolj divje napadal našo stranko, kadar je nastopala za zaščito brezstanovanjcev, ta list si dovoljuje napadati dr. Gosarja radi njegovih včerajšnjih izjav v »Slovenca«. S tem dejstvom samim, da se prvi razburja samo »Slovenski Narod«, je za uvidnega človeka že povedano, da je dr. Gosar pravo zadel in zgrabil reakcionarce tam, kjer jih najhuje boli.

Le par ocvirkov iz »Narodove« godlje naj omenimo. »Dr. Gosar je kriv vse današnje stanovanjske bede.« Kdo pa je največ kriv, da se leta 1920 ni več zidalo kot se je? Kdo je najbolj nagajal dr. Gosarjevimi prisilnim odredbam, ki so imele namen, da kapitalisti zidajo in tako store svojo dolžnost napram družbi? Ali ima morda kdo drugi kot dr. Gosar zaslugo na tem, da se je tedaj vendarle zidalo kljub vsemu odporu, ki ga je vodil »Slovenski Narod«?

»Dr. Gosar je za odpravo stanovanjske zaščite hoče reči »Narode« in hujska najemnike. Pri tem pa kratkoma prezre, da hoče dr. Gosar zaščititi vseh, ki so stanovanj potrebni, zlasti pa zaščititi najemnin. »Narode« gladko prezre, da dr. Gosar predlaga kvečjemu osemkratno zvišanje predvojnih najemnin, dočim drugi predlogi gredo na trinajstkratno izmero. Kje je to sled resnicoljubnosti in objektivnosti, s katero je treba razmotrivati to vprašanje?!

»Narode« ne gre v glavo, da imajo tu občine prvi in večji del dolžnosti. Zato ponavlja staro pesem, da država kot delodajavec ni stotila svoje dolžnosti. Pri tem pa seveda ne pove, da je dr. Gosar sam to dejstvo izrecno podčrtal. »Narode« bi rad bil tudi branitelj naših občin in se zgraža nad dolžnostmi in odgovornostjo, ki bi jo po dr. Gosarjevem načrtu dobile občine. Vsak, ki je pazno prečital dr. Gosarjev predlog, pa vidi, da to daje občinam predvsem moč in oblast urejati stanovanjske razmere, kakor je za posamezno občino najprimernejše. Seveda s kompetenco dobiva ob-

ščaja, zakaj pošiljajo iz občine Moste svoje otroke raje v mestne meščanske šole? Starši paš dobro vedo, katere šole so za njihove otroke najprimernejše in po željah staršev se bo treba ravnati!

Neobhodno potrebno je, da obč. svet v Ljubljani kakor hitro mogoče sprejme predlog šolskega odseka, da se zgradi, če le mogoče še letošnje leto, po že izgotovljenih načrtih najmanj dve novi poslopji za osnovne in meščanske šole v Ljubljani. Le na ta način bo rešena kriza šolskih prostorov v Ljubljani in le tedaj bodo prenehali vsakoletni nepotrební prepri za šolske sobe med ravnatelji meščanskih in upravitelji osnovnih šol.

Španski veliki teden

Na jugu Španije, kjer ta čudna, solna in barvitih kontrastov bogata dežela čim bolj spominja in nalikuje bližnji Afriki, leži Murcia, mesto, ki je slavno tako po zgodovinskih dogodkih, ki so se tu dogajali, kakor še bolj po slovesnostih, ki se tu vrše na veliki teden.

Križani

iz gotične dobe; velika umetnina, ki se nahaja v cerkvi Sv. Križa v Svetini nad Celjem.

Nad v arabskem slogu zidane hiše v mestu se dviga 146 m visok zvonik stolne cerkve, s katerega se nudi onemu, ki se povzdigne nanj, krasen razgled po bujni zeleni okolici.

Na cvetno nedeljo se že odene mesto Murcia v svečanost in slovesnost

velikega tedna

se prično. Najbolj zanimivo je pri stolni cerkvi sami. Kmetje iz bližnje in daljne okolice prihajajo po visokem nasipu ob reki v stolnico. Vsi v pisanih oblačilih, v rjavih, rdečih in modrih odejah in šalih, bogataši so oblečeni v črne zametaste obleke, preko ram pa jim visi temnozeleni ruta. Na trgu ponujajo branjeveci purane in kunce, ki so obešeni na visokih drogih in izgledajo, kot da so še živi; ista pestra slika bary, živahnosti in slovesnega razpolčenja se kaže povsod. V trgovinah, v bazarih, pred cerkvijo in po ozkih mestnih ulicah.

Zvonovi vabijo množico k blagoslovljenju palmovih vejic. Cerkev sama ti nudi slikovit prizor. Okrašena je z mojstrskimi slikarji Joima Bosta; oltar in prižnica kažeta razkošje marmorja, na oltarju kraljuje Mati božja z otrokom.

V Španiji blagoslovljajo na cvetno nedeljo le palme in ne oljke ali kakor je pri nas, butarie iz bršljanja. V južnošpanskih oazah in palmovih vrtovih zvežejo več dateljevih palm pri vrhovih skupaj v velik stožec in jih ovijejo v srobot. Palmovi listi ne dobe luči in zraka in v dveh, treh mesecih obide. Do cvetne nedelje napravijo iz tako okrnjenih dreves deset romiliet ali velikonočnih palm. Potem, ko jih v cerkvi blagoslove, jih Španci obesijo na hišne balkone, da varujejo hiše pred bliskom in drugim zlom.

Na veliki teden so vse spovednice v stolnici stolno oblozene od vernikov. Špansko

Španska procesija, ki se vrši vsako leto na veliki petek v hispanskem mestu Murcia.

dr. Franc Perne, konzist, svetnik v Ljubljani; po 300 Din: občinski urad St. Vid pri Planini; dr. Ivan Eržen, zobozdravnik v Kranju; po 250 Din: okrajni zastop v Ormožu; notar Matija Marinček, Novo mesto; po 225 Din: I. dr. dekl. in mešč. šola v Ljubljani; po 200 Din: Hranilnica in posojilnica v Cerkljah pri Kranju; dr. Ivan Pintar, zdravnik v Ljubljani; po 100 Din: dr. Ivan Oblak, zdravnik v Ljubljani; dr. A. Zupančič, odvetnik v Novem mestu; Električna zadruga Sp. Šiška; Hranilnica in posojilnica Trebelno; Zora dr. Lovrenčičeva, Vrhnika; dr. Josip Demšar, profesor v Ljubljani; dr. Josip Krevl, notar v Litiji; Notranja uršulinska mešč. šola v Ljubljani; Hranilnica in posojilnica na Vrhniki; Vnanja uršulinska osnovna šola v Ljubljani; po 50 Din: občina Jančevski vrh — Orlica; Vinko Kukovec, Ljuba; dr. France Debevec, Golnik; dr. Ramšak, Črna pri Prevaljah, dr. Tone Gosak, odvetnik, Ptuj, Kmetiška hranilnica in po-

ljudstvo doživlja in prebije vse svoje notranje boje v cerkvi, ob vonju cerkvenih kadil, po božnih molitvah, kesanja in verskih spoznavanj. Veliki in pozlačeni glavni oltar je razkošno zavrt v svilene zavese. Na veliki četrtki dopoldne blagoslovlja stolna duhovščina med petjem »Ave sanctum oleum!« sveto olje in ga nosi v srebrnih vrčih po cerkvi. Pod škrlatnim nebo koraka škof med pritrkovanjem zvonov v sprevedu. Ves dan roma vse k svetemu grobu, žene in dekleta so oblečene v črno, obrobjeno s črnimi čipkami. Mnogo mlado dekletce je v tem svečanem odelu še bolj ljubko. Vsa Murcia pa že nestrno pričakuje sloveče

pasijonske procesije.

Tuji in nešteti kmetje, lastniki dateljnih in oranžnih vrtoč napolnjujejo mesto. V procesiji vozijo skupino iz lesa izrezljanih kipov, predstavljajočih trpljenje Kristusovo. Najlepše in najznamenitejše so delo Francisca Zarilla iz Neapla, ki jih je napravil v začetku osemnajstega stoletja. Umetnik jim je dal čudovito sličnost z živimi bitji. Nekatere sohe so naravnost posebljene čistega mučeniškega hrepenja, ki je tragična in bistvena življenjska lastnost Špancev, lastnosti, da tuje trpljenje sodoživljajo v vsej intenzivnosti. Nekatere kipe so verniki oblekli v dragocena oblačila, kar še poveča globoki vtis, ki ga dobi vsakdo ob pogledu nanje. Jezus na Oljski gori je oblečen v vijolicami okrašeno svilo; angelj, podoba mladeniča, polnega notranje plemenitosti in ganljivosti, kaže z roko v nebo. Zadnje večerjo karakterizirajo ostri izrazi na obrazih apostolov. Zal pa je bil Zorcillo prisiljen, da je udeležence zadnje večerje napravil v pomanjšani velikosti, drugače bi jih nosači ne mogli nositi v procesiji. Tegoben vtis napravi upodobljenje

Judežvega poljuba.

Judež ima obraz peklenske zlobe, rimski hlapec Malhus nosi staro špansko laterno, kot jo še dandanes uporabljajo pastirji v španskih gorah. Bičanje in omagovanje pod križem globoko pretresljivo kaže smrtni strah Kristusa; nad rablji in Barabo se človek zgrozi. Skupine kipov nosijo skriti nosači na velikih nosilnicah. Za kipi gredo člani cerkvenih bratovščin in menih. Nekateri imajo obraze zakrite. Vsak ima v desnici, oblečeni v rokavico, dolgo voščeno svečo. Končno sledi pod pozlačnim, sijajnim nebo Zorcillova

Mati brickostipolna.

oblečena v laneno modro in s srebrom tkano haljo in okrašena z dragocenostmi kot kraljica. V gloriji in žarkih sto in sto sveč se vse blešči in odseva na njej. Toda njen obraz, poln bridke bolečine in oblit z bisernimi solzami, je en sam izraz velikega, resničnega trpljenja.

Za njo gre neskončno dolga procesija žena v plaščih s čipkami. Množico navdaja pobožna vera v misterij Kristusovega trpljenja. Dolge ure koraka procesija počasi proti stolnici, kjer opravi duhovščina zaključne obrede.

Pri mizereru na veliki petek in pri postopnem ugasovanju svečnika s trinajstimi svečami pa vztrajajo le še najbolj trdni verniki; procesije Vstajanja pa se udeležijo zopet ogromna množica vernikov. Slika je tako solnčna, pestra in bujna, da je človek celo življenje ne pozabi.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Novo stanovanjske hiše nameravajo zidati: Ivan Slokan, zidar, mojster v Studentovski ulici 11, zgradi na svojem posestvu ob Kolizejski ulici, nasproti sodarja Repiča enonadstropno stanovanjsko hišo, ki mu bo služila obenem za obrtno-poslovne prostore. Ze lanske leto si je na jesen zgradil tam leseno skladišče. Prav je, da to z novim poslopijem zakrije. Solidnost in pridnost tega zidarskega mojstra mora vsakdo pohvaliti, kdor je imel z njim opravka. — Ivan Zakotnik, znana korenina med tesarskimi mojstri v Ljubljani, bo napravil na obratovališču svoje parne žage ob Kobariški cesti, novo pisarniško poslopje. — Gradbena tvrdka G. Tönnies namerava postaviti še letošnje sezone štiri heraklitne visoko pritlične hiše, prav čedne zunanosti, na svojih stavbiščih levo Dunajske ceste nasproti Sv. Krištofu pod posestvom veleposelnika Peterce, v neposredni bližini že obstoječe vile »Heraklit«, ki je last ge. Lassbacher. Vile so namenjene štirim zasebnikom. — Janko Pincal, uradnik drž. železn. v pok. si postavi enonadstropno hišo na svojem stavbišču ob Verstovski ulici. — Karl Valentinčič, delavec, namerava postaviti leseno stanovanjsko hišico ob poti na Rakovo jelšo. Izgleda, da bo v tem koncu letos še več strank postavilo primitivno zgrajene stanovanjske barake. Zemljišče se tam dobi poceni, stanovalci imajo tam mnogo zraka, travnikov, polja in mnogo svobode. Napraviti bi bilo le nekoliko boljše ceste in marsikdo bi si v tem nemotenem delu ljubljani. predmestja izbral svoje bivališče. — Franc Kramar, posestnik, Opekarska cesta 17, zgradi ob Opekarski cesti na par. 270/78 enonadstropno enostanovanjsko hišo. — M. Bernik, trgovec v Florjanski ulici 1, napravi za svojo trgovino s suho robo zidano pritlično skladišče z enodružinskim stanovanjem ob Opekarski cesti poleg vile Dreise. — Franc Kosec, čevljar, mojster, Sv. Jerneja ul. 29, namerava zgraditi enonadstropno hišo z dvema stanovanjima na par. 328/41, na bivšem Luckmanovem svetu v Spod. Šiški. — Stavbišča na tem svetu tako zvanih »Bajlarjeve« so bila določena za zasedanje predvsem z visokopritličnimi hišami. Ali mu bo stavbo oblastvo dovolilo postaviti enonadstropno hišo, še ne ve. — Ivan Šimenc, znani ljubljanski vrtnar, iz Simon Gregorčičeve ulice, napravi pri svoji hiši na Mirju lep moderen cvetličanj. — Franc Ravnikar, trgovec, Poljansko nabrežje 10, namerava zgraditi enonadstropno hišo z dvema stanovanjima na parceli 79/9 v Groharjevi ulici. Dela je prevzela tvrdka Franc Zivec pod stavbnim vodstvom Zidarskih mojstrov, d. z. o. z. — Pekovski mojster Lovro Cimperman na Kette-Murnovi cesti, dvigne pritlično hišo za eno nadstropje. — Jakob Brumen, delavec in posestnik v Kopališki ul. 5, namerava zgraditi zasilno stanovanjsko barako v podaljšku Gerbičeve ulice na parceliranem zemljišču mešarja Lovšeta. Za take lažje stavbe je svet tam prav prikladen, dokler se ne izvrši regulacija Gradščice. Polem pa bo zemljišče prav dobro tudi za visokopritlične zidane hiše. — Matija Sterle, stanujoč na Izanski cesti 50, je pričel graditi enodružinsko hišo ob Izanski cesti na zemljišču tik pred Izanskim mostom. — Tudi Ludvik Vranč, vežbenik mestnega dohodarskega urada in posestnik, namerava zgraditi enonadstropno enodružinsko hišo na par. 479/2 ob Izanski cesti. Potreben stavbni material je že pričel dovažati. Stavbišča ob Izanski cesti pa niso ugodna za enonadstropne stavbe, ker je to zvezano s prevelikimi stroški za ureditev mehkega terena, bcdisi s pilotažo ali pa s pomočjo železobetonske plošče pod celo stavbo. To stane. — Helena Juran, iz Male čolnarske ul. 4, si bo postavila pritlično enodružinsko hišo ob poti na Rakovo jelšo, kamor si je že postavila odprto lopo za stavbni material. — Ivan Sedej, posestnik in mizar v Mali čolnarski ul. 5, bo preuredil svojo hišo in prizidal proti dvoriščni strani mizarstvo delavnico. — Alojz Vidmar, posestnik iz Črne vasi 36, napravi enodružinsko hišo z gospodarskim poslopjem na par. 405 ob Izanski cesti; stavbni gospodar je že pričel s predelili. — Jožeta Jeršin, posestnica, Nunska ul. 3, si postavi na par. 250/86 ob Opekarski cesti enonadstropno enodružinsko hišo; v spodnjih prostorih bo imel njen mož dve avtogarazi kot koncesijoniran avtotakler. — Franc Marinič, posestnik, Vel. čolnarska ul. 9, gradi ob Opekarski cesti na par. 250/177 visokopritlično enodružinsko hišo. — Franc Urek, posestnik in trgovec, Cankarjevo nabrežje 7, namerava zgraditi enonadstropno dvostanovanjsko hišo na bivšem Luckmanovem svetu par. 328/22 nasproti hiše policijskega uradnika Nedoga. Hiša bo vogalna in pripravna za kako obrt ali trgovino. — Rudolf Rusjan, magistratni gradbeni nadoficijal, zida enonadstropno enostanovanjsko hišo ob Einspielerjevi ulici za Bežigradom. Stavba bo pri lepem vremenu pred Veliko nočjo pod streho. — Alojz Novak, železn. uslužbenec, stanujoč v železn. baraki poleg Borze dela na Masarykovi cesti, bo zgradil visokopritlično enodružinsko hišo v Spod. Šiški na parceli 326/21. — Inž. Franc Ruch, gradbeni šef oblastne samouprave, si gradi enonadstropno vilo na Mirju par. 77/15 poleg hiše ministra na r. da Gosarja.

Prezidave in razne adaptacije nameravajo: Niko Malgaj, trgovec in posestnik v Knezovi ulici, in sicer preureditev notranjih gostilniških prostorov, prizidek malega skladišča k dvorncam in naprava novih stranišč. — Tvrdka F in T. Snaj v Prešernovi ulici, bo preuredila svoje trgovske lokale, napravila lepše širše izlozbe in večji prodajniški prostor. — Albin Vrhaec, znani gostilničar »Pod lipco na Borštnikovem trgu (po starem Pred igriščem) napravi iz Rimske ceste poseben vhod k točilnici. — I. Kiantov, posestnik, Trnovski pristan 40, izpelje dvoriščno kanalizacijo v Ljubljano. — Gospodarska zveza na Dunajski cesti, namerava adaptirati eno zidanih dvoriščnih skladišč za »Radio-dvorano v studijske namene; tu se bodo vršili sprejemi za oddajo radio-koncertov, govorov itd. Silno zanimiva stvar in za razvoj radia pri nas neobhodno potrebna. — Ivan Piskar, Anton Turk in Franja Strkovič so kupili od Tomažičevih dedičev hišo št. 5 na Dunajski cesti. Ivan Piskar izvršuje v nji že več let pekovski obrt; sedaj namerava s prizidkom razširiti obratovanje namenjeno dvoriščno stavbo. — Amalaja Gostič, hišna posestnica na Tržaški cesti 41, bo renovirala močno zanemarjeno hišo, napravila nove dvorncice in stranišča. — Ivan Kegu, posestnik v Bohoričevi ulici 10, je napravil novo pralnico v dvoriščnem poslopiju.

Uporabno dovoljenje za nove stanovanjske hiše dobe: Marija Habič, posestnica in članica dramskega gledališča, za visokopritlično hišo z dvema stanovanjima v Kocenovi ulici. — Marijana Butar, posestnica v Koseskega ulici, za pritlično hišo z dvojnimi stanovanjem istotam. — Marija Petaros, polirjeva žena, za visokopritlično hišo s štirimi stanovanji v Valjavčevi ulici. — Stavbna zadruga »Stadione« za svojo enonadstropno, enodružinsko hišo ob Dunajski cesti za športnim klubom »Primorje«. Vila je bila prejšnjo nedeljo izrahan in tvori predmet splošnega zanimanja.

Spoti

GOSTOVANJE BUDIMPEŠTANSKEGA KISPESTI AC.

Kispesti: Ilirija — 8. in 9. t. m. ob 16 na igrišču Ilirije.

O Veliki noči odigra SK Ilirija dve mednarodni nogometni tekmi z budimpeštanskim Kispesti AC, enim prvih klubov madjarske I. profesionalne lige. Za opetovanimi gostovanji avstrijskih, nemških, francoskih in italijanskih moštvev v Ljubljani nudi SK Ilirija mnogobrojnim pristašem nogometnega sporta priliko videti tudi odlično madjarsko profesionalno moštvo, v katerem igra več reprezentančnih igralcev. Kispesti se je zavezal absolvirati obe gostovanji v Ljubljani s kompletno I. garnituro; obeta ekshibicijski nogomet, ki bo publiku v užitek, našim aktivnim nogometašem pa v zgled.

O visoki kvaliteti madjarskega nogometa smo napisali že včeraj nekoliko podatkov. Sportni odnešaji med nami in Madjarsko so razmeroma mladi. Vzpostavljeni so bili šele lani v Budimpešti z reprezentančno tekmo Madjarska : Jugoslavija, ki smo jo izgubili z 0:3. Kratko nato se je naš team mogel sijajno revanširati s 5:1 v Zagrebu, dočim je nedavna ponovna repoz. tekma v Budimpešti prinesla zopet uspeh Madjarom. Poleg teh oficijelnih tekem so razni madjarski klubi gostovali v Subotici in Belgradu, med njimi tudi Kispesti, ki je dosegel proti BSK-u rezultat 3:1 in proti Jugoslaviji 1:0, pri čemur je razvil odlično igro, ki ni zaostajala za igro sedanje madjarske prvaka Ferencvárosi TC ali exprivaka MTK-Hungarije. V Zagrebu je gostoval FTC proti Concordiji in Gradjan-skemu, ostali naši sportni centri pa so si doslej zaman prizadevali angažirati dobra madjarska moštva.

Gostovanje Kispesti AC je zvezano naravno z znatnim gnetnim rizikom. Vendar je računati, da bosta tekmi 8. in 9. t. m., ki obetata nenavadno zanimiv sport, dovolj obiskani in da bodo sledila še nadaljnja gostovanja budimpeštanskih klubov. Predprodaja vstopnic se vrši od jutri dalje v trgovini J. Gorec in v trafiki Sever v Selenburgovi ulici.

»S. K. Jadran.« Danes ob 20 sestanek sledenih igralcev v Narodni kavarni, zaradi dogovora tekme z SK Javornikom na Rakeku: Gärtner Ladis, Steiner, Rogač, Znidarič, Plevelj, Sever, Jerina, Wolfard, Banovec, Križnar, Kocjan, Rezervi Komman, Carl. — Kapetan.

SPORT NA KITAJSKEM V STAREM VEKU.

Globoko v verskem svetovnem nazoru je vko-remnjena v kitajskem kulturnem svetu telesna gimnastika, stara že par tisoč let. Sportni vidiki sami niso merodajni. Z gimnastiko spojena telesna vzgoja na Kitajskem je od filozofov že tritisoč let priporočano sredstvo askeze, v svrhu, da dosežemo popolnost in svetost življenja. Pač sta popolnost in svetost za Kitajca samo zemski cilj, izenačenje strasti in poželenja, ravnodušnost napram veselju in bremenom življenja, neutrudenost in s tem zdravje in dolgo življenje. Ta cilj dosežemo z gimnastiko dhanja in s telesno gimnastiko. Ta gimnastika podelja življenje, in se zemsko bivanje samo na sebi oblikuje v polahen prehod v večnost. Cilj kitajskega verskega življenja je dolgo življenje, ki preide slednjim v popolno spojitve z neskončnostjo vesolja. Zato se glasi temeljni nauk o verski askesi: Dihaj v dolgih, dolgih potezih, kot da bi hotel ohraniti sapo pri sebi; in ko dihaš, se ne smeš pre-gibati.

Filozof Čuang in državnik Lu-pu-vej sta spisala v četrtem stoletju pred Kristusom klasična dela o tehniki gimnastike dhanja potem telesne gimnastike. Za njima je najslavnejši kitajski zdravnik Hou-han, ki živi v ljudski govoric še danes, ustvaril v drugem stoletju pred Kristusom kombinirani sistem dihalne in telesne gimnastike, ki ga izvajajo od tedaj praktično skozi vsa stoletja do današnjega dne.

V uvodu pravi: »Človeško telo zahteva delo in gibanje; samo do skrajnosti ne smemo iti. Če telo deluje, prebavlja hranilne snovi, kri valovi po njem, bolezní ne morejo nastati; prav tako, kakor tudi delujoči zapahí nikdar ne zarjavijo. Zato urijo svoje ude oni modri, ki hočejo dolgo časa živeti, jih stezajo in krčijo, gibljejo mišice, in zavirajo s tem prihod starosti. Kadar mi ni dobro, vstanem in telovadim. Tedaj se zopet dobro počutim in se potim. In če naspijem potem po telesu rižev prah, postane moje telo lahko, in tek se mi povrne.

Kitajski gimnastični sistem se imenuje tsokung; v slovensko prestavljeno bi se reklo »koristno delovanje pri sedenju«. Sistem ureja z največjo natančnostjo gibe rok in nog pri vsakem dihu in obširno popisuje, kako se mora telo vrteti, vrat stegniti, trebuno mišičevje gibati itd., in tudi, kako se mora jezik gibati — zato, da se izloči več slina. — Vsi ti gibi se morajo izvajati v najrazličnejših pozicijah, stoje, leže, sedé in plezanje, in vse to v neštevilnih vmesnih stopnjah.

Od Hou-hana izdelani kitajski gimnastični sistem je za uporabo širših ljudskih plasti opremljen s slikami, ki na lahko umiliv način predočujejo najvažnejše gibe sistema. Tako naj bo dana tudi ljudem, ki ne znajo brati, možnost telovadbe in s tem dosega najvišjega cilja kitajske pobožnosti.

Kitajci vadijo dhalno in telesno gimnastiko pač iz verskih vzrokov, vedo pa, da s tem ne izvršujejo samo verske dolžnosti, temveč da gojijo tudi moč in lepoto. O tem se lahko prepričamo iz pogovorov, ki sta ga imela v drugem stoletju pred Kristusom stari filozof Nü-Jü in neki njegov učenec. Učenec vpraša svojega 80-letnega učitelja: »Tako star si po letih in vendar je tvoja koža tako sveža kot koža otrokova; kako je to?« Učitelj odgovori: »Naučil sem se gimnastike. Vsak dan je vadil; ko je bil 90 let star, je bilo njegovo oko še jasno, sluh ostel, zobovje popolno in trdno.

FOND ZA AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI IN ZA NARODNO GALERIJU V LJUBLJANI

III. Izkaz prispevkov.

Ustanovniki: Gospod Alojzij Vodnik, Industri-jalec itd. v Ljubljani; je daroval Fondu dne 8. mar-ča t. l. znesek 100.000 Din.

2. Darovalci: Po 1000 Din: občina Viš; Ljud-ska posojilnica v Novem mestu; po 500 Din: Izdelo-valnica slovenskih švicarskih vezenj, Bled; Hra-nilnica in posojilnica v Kandiji; Okrajni zastop marenberški v Vuhredu; Josipina Pretnar-Podkraj-šek, v Ljubljani; Okrajni zastop Šmarje pri Jelšah;

sojilnica, St. Jernej; Hranilnica in posojilnica v Benici p. Kranju; dr. R. Neubauer, Golnik; dr. Henrik Steska, Ljubljana; po 40 Din: občina Ča-kovec; po 30 Din: Kmečka hranilnica in posojil-nica St. Rupert; po 25 Din: dr. Milko Hrašovec, odvetnik v Celju; po 20 Din: Albin Lajovic, Tržič; Posojilnica v Kranjski gori; Osn. in mešč. šola v Mekinjah; Osnovna šola Kuželj ob Kolpi; po 15 dinarjev: prof. Valentin Stante, Celje; po 10 Din: dr. Alois Heiss, zdravnik v Ormožu, Josip Terpin, Vodice; dr. Stefan Rajb, odvetnik v Kočevju; prof. Srečko Brodar, Celje; Osnovna šola Koprivnik.

Narodna galerija, kot upraviteljica Fonda za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo, izreka vsem darovalcem toplo zahvalo in bo imena ostalih darovalcev objavila v prihod-njem izkazu. Ponovno naznanja na razna vprašanja, da je mogoče vse prispevke za Fond naših naj-višjih zavodov plačevati v primernih oblikah,

Roboti

Londonski »Time and Tide« je nedavno objavil članek v katerem osvetljuje kako stroj vedno bolj izpodriva človeka.

Robot, to je umetni človek — tako piše navedeni list — je ena prvih zanimivosti na birminghamskem oddelku britanske industrijske razstave. Robot vstane s svojega stola, zavrti ročaj stroja za rezanje jekla, sede zopet na stol in predava o strojih, ki jih gradi njegova tvrdka. Njega samega so zgradili iz pločevine. Majhni električni stroji ga gibljejo; s pomočjo glavnega pretikalnika se spravi »v obrat«. Toda nobenega tehničnega razloga ni, zakaj ne bi zadostoval kak avtomatični mehanizem, ki bi ga brez človeške pomoči do konca razstave ohranil v gibanju. Ta robot obrača naše pozornosti vseh obiskovalcev, ker je 10 čevljev visok in ima človeško podobo.

Toda to nikakor ni prvi robot. Ne bližamo se dobi robotov, marveč živimo sredi v njej. Ves svet jih je poln, le da se tega ne zavedamo, ker na zunaj niso podobni človeškemu bitju. Ni pa razloga, da ne bi se upodabljali v človeški obliki, saj so človeška bitja s tehničnega stališča za mnogovrstno delavnost, ki ne zahteva nobenega duševnega dela, v primeri s strojem zelo dobro ustrojena. Robot na gori omenjeni razstavi ni nikakoli izjema in kakor vsi pravi roboti mnogo bolje vrši svoje delo nego bi to mogel človek. Tako n. pr. se nikdar ne utruji in ne potrebuje nobenega odmora za jed in spanje. Čim je enkrat izdelan, stane samo toliko, kolikor znašajo stroški za električno moč. Na ljudi napravi mnogo večji vtis nego človek in služi zato v reklamne svrhe mnogo bolje.

To velja zlasti o novem robotu v človeški podobi, ki služi kot sluga v velikih trgovinah in hotelih. Stojč ob vratih razdeljuje neumorno in neskajljene dobre volje prospekte, ki jih ima v levi roki celo skladovalnico. Njegov obraz je iz gumija in ima čudovito človeški izraz. Vsi njegovi gibi in kretnje so nežni in živili. Če gost ali kupec listka ne sprejme, se robot spoštljivo smehljaje pokloni in položi listek nazaj v sklad. Ko pa pride nov gost, mu ga zopet ponudi.

Vsi ti mehanizmi so sicer zanimivi, toda primeroma enostavni. Neprimerno bolj umetni so drugi mehanizmi, najsi tudi za navadnega človeka nimajo toliko privlačnosti. To je računski stroj, ki seštevja, odštevja, množi in deli hitreje in natančneje nego človek. A ta stroj je igrača nasproti integralskemu stroju, ki ga uporabljajo meteorologi za analizo in druge zamotane naloge, ki jih rešuje stroj z največjo natančnostjo.

Vse te mehanizme pa prekaša »mislilni stroj«, ki ga je iznašel profesor Bush v Massachusetts v Ameriki. Ta stroj rešuje najtežje algebrske probleme. Enačbe, za katere bi potreboval matematik celo leto, rešuje ta robot s pomočjo mehaničnih in električnih sredstev, s katerimi ravna ena pomožna oseba, v par urah. Potem je še orjaški robot kalkulator v Washingtonu, ki za celo leto naprej napoveduje za vse luke na svetu odtok in pritok z vsemi razlikami. Sto matematikov bi moralo cele mesece delati, da bi to izračunali, kar ta robot v enem samem dnevu.

Tehnično, a ne trgovsko, so že danes mogoči roboti, ki se na glasno izgovorjen ukaz začno gibati in izvrše ukazano delo. Opira se ta iznajdba na trenenje električnega toka. Pri vodnih rezervuarjih v Washingtonu imajo tri resnične železne delavce, ki so zaposleni kot čuvaji. Službujoči inženir v centralnem uradu pokliče telefonično podružnico, kjer posluje eden teh robotov. Robot se takoj odzove in poroča o stanju vode, nato pa pravilno odzvoji. Izredno duhoviti mehanizem temelji istotako na električnem valovanju.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mlad trg. pomočnik
mešane stroke z dobrimi sprječevali, želi premeniti službo. — Ponudbe upravi pod »Zanesljiv« št. 2793.

Bivši

bančni uradnik
s srednješolsko izobrazbo, verziran vseh v denarno stroko spadajočih poslov, išče primerno službo za takoj. Cenji. ponudbe se prosijo na upravo lista pod »Agilen«.

Reduciran zvanik
finančne kontrole, prosi mesta skladiščnika ali lovskega čuvaja. Naslov v upravi lista pod 2892.

Steklarski pomočnik
prost vojašine, z dobro prakso, izurjen v vseh steklarskih strokah, išče službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod sifro »Steklar«.

Proste službe

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani išče tajnika

Uradne ure od 9 do 12 in od 15 do 18. Zahteva se lovska naobrazba in koncept v slovenskem jeziku. — Mesečna plača 1000 Din. Samo lastno-ročno pisane ponudbe na Slovensko lovsko društvo v Ljubljani do 15. aprila.

Išče se zanesljiva, zaupna knjigovodkinja

ki se more s sprječevali kot izveščana izkazati, nemške in slovenske stenografije vešča, ter ima veselje do trgovine z mešanim blagom, za večje podjetje na deželi. Naslov pove uprava pod 2891.

VRTNAR

samec, izveščan posebno za sadni vrt in zelenjavo, dobi takoj službo. Ponudbe na upravo Bisriško graščine, Borovnica.

Vajenka

se sprejme k boljši šivilji. Naslov v upravi lista pod št. 2978.

Stanovanja

Solnčna soba,
lepa, se odda z majem. — Poizvedbe: Področnik, cesta 1, št. 1.

SOBA

lepa, solnčna, meblirana ali prazna, event. tudi za pisarno ali slično, se odda Majstrove 14, Ljublj.

Vrajem

Star, dobro vpeljan **LOKAL**

za špecerijsko trgovino na prometnem kraju v Ljubljani, zaeno s stanovanjem, se takoj ugodno odda. Pogoj: prevzem dobro asortirane zaloge, kratkoročno plačilo. Kupnina ca. 25.000 Din. Ponudbe pod »Redka prilžnost — eksistenca sigurna« št. 2893.

Kdo kupi?

Vsakovrstno

Zlato kupijo

po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Sladkorne zaboje

kupim vsako število po 4 Din za komad franko moje skladišče. — FRANKOČNIK — Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Kdo kupi?

Prodajam lahko KOČIJO. Ogleda se: Sv. Petra cesta št. 71.

Za praznike!

Vino na drobno

po izredno nizkih cenah. **Moslavina, Šiška, Celovška c. 50.**

GRAHAM-MOKO

nudi 5 kg po povzetju za 40 Din s poštnino vred Valjani mlin v Sevnici. V zalogi so vedno lastni mlevski izdelki in sicer vseh vrst pšenična moka iz najbolje baneške pšenice, koruzna moka in činkvantski zdrob. ZAHTEVAJTE CENIK!

Vino čez ulico

črno 11 Din, belo 12 Din, odjem 10 litrov 10% popusta. — Vinska klet, Sv. Petra cesta št. 43.

Parni mlin in žaga

po izredno nizki ceni naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod št. 2928.

Semenski oves

debelozrnat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugodnih cenah trvd A. Volč. Ljubljana, Resheva c. 24.

Mali, štirisedežni AVTO

eno leto star in brezhiben se prodaja radi nakupa vožnje. Naslov pod št. 3005 tega lista.

Tovarni avto Bianchi

1 in pol tonski, 30 HP, skoraj nov, radi selitve po nizki ceni naprodaj, eventualno dam tudi na obroke proti sigurni garanciji. Ogled in pojasnila v garaži žužek, Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Stroj za brušenje žag

(automat. Sägeschärfmaschine), nova iznajdba, zelo praktična, ceno naprodaj. — Franc Lončar, Ljubljana-Moste.

Vrtno zemljo

ter zemljo za nasip oddaja ceno Stavna družba d. d. — Vrtača št. 5, Ljubljana.

Spalnica

lepa, belo politirana (ptičji javor), poceni naprodaj. Jožef Žačar, mizar, Dravljje pri Ljubljani.

Nasla obrt

Krojači in šivilje

kroje (šnite) za dame in gospode razpošilja Knafeč Alojzij, strok. učitelj, Ljubljana, Križevniška ul.

NAJBOLJŠI PREMOG

Lebin: Wolfova 1/2

Motvoz (spaga) n

ceneise v tovarni Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijiska zaloge Palme, Celje, Cantarjeva 7. Maribor, Koroska 8.

Oričar & Meiat
Ljubljana, Šelenburgova 3
najsolidnejša in najcenejša moška in damska konfekcija

Opekarna »Emona« na Viču — Brdo

Pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 23. — Telefon 2207. Priporoča svojo bogato zalogo zidne in strešne opeke po najnižjih dnevnih cenah.

Pozor! Znižane cene! Preden kupite

POHIŠTVO

si oglejte mojo zalogo pri

IVAN NAPAST, Vižmarje, p. št. Vid nad Ljubljano.

Delo solidno! Ogled tudi ob nedeljah!

Poizvedbe

Zgubil se je

majhen črno-siv pes, s pokončnimi ušesi, košatim repom. Sliši na ime Azko. Številka pasje znamke ena izmed 801, 802, 803. — Odda se pri ing. Tavčar, Brez 8, proti nagradi 100 Din.

Posebno delikatne na domačem vrtilčku so breskve in marelice, zato opozarjamo na **Humečovo „Breskev in marelico“** kjer je dobiti ves pouk za gojitev teh dveh plemenitih sadnih drevesc.

Razois

OBCINA MOSTE PRI LJUBLJANI razpisuje dela in dobave za

izuritev kanalizacije iz Sela v Ljubljano.

Zadevni načrti in osnutki so na vpogled v občinski pisarni v Mostah, med uradnimi urami.

Ponudbe je vlagati v zaprti kuverti na županstvo v Mostah, in sicer najkasneje do vključno 10. aprila 1928.

Občina Moste si pridrži pravico proste oddaje del kateremukoli podjetju ne glede na višino vlozene ponudbe.

Rajko Peterlin

orožniški stražmojster v pok.

danes ob 6 jutraj, predviden s tolažili sv. zakramentov, mirno in vdano preminul. — Pogreb se bo vršil v soboto dne 7. aprila ob 16.30 iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Kranju.

Kranj, dne 5. aprila 1928.

Žalujoci rodbini PETERLIN, KOVACIČ.

Brez posebnega obvestila.

Po volji Vsemogočnega je odšel po plačilo k Njemu prečastiti gospod

Simon Ržman

župnik v Olševku

Njegovo telo se bo izročilo materi zemlji v soboto 7. t. m. ob 11 na pokopališču v Olševku pri Kranju.

Prosimo, da se ga spominjate v molitvi.

Sorodstvo.

Antonija Skabar

v sredo dne 4. t. m. ob 20 po dolgem in mučnem trpljenju mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v soboto 7. t. m. ob 10 iz mestne mrtvašnice v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo 11. t. m. ob pol 9 v franciskanski cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 5. aprila 1928.

Žalujoca družina Škabar-Lenardič.

Sir H. Rider Haggard:

103

Kleopatra, egiptovska kraljica

Nato je kraljevska Kleopatra vzela kozarček, obrnila svoje ljubke oči proti nebu in vzkliknila na ves glas:

»O bogovi Egipta, ki ste me zapustili, k vam ne bom več molila, zakaj vaša ušesa so zaprta mojim krikom in vaše oči slepe za mojo tugo! Zavoljo tega se obračam do onega poslednjega prijatelja, ki ga bogovi ob odhodu pustijo nemočnemu človeku. Pohiti semkaj, smrt, ki tvoja krila obsenčijo ves svet in poslušaj me! Približuj se, kraljica kraljic, ki položiš z enako roko glavo srečnega na isto blazino kakor sužnja in ki poženeš s svojim dihom mehurček našega življenja daleč od tega zemeljskega pekla! Skrij me, kjer vetrovi ne vlečejo in kjer vode nehajo valovati, kjer ni vojsk in kjer Cesarjeve legije ne morejo korakati! Vzemi me v novo kraljestvo in me kronaj kot kraljico miru! Moja gospa si, smrt, in v tvojem poljubu sem spočela. Porajam dušo; glej — novorojena stoji ob robu časa! Sedaj pa — sedaj — pojdi, življenje! Pridi, spanje! Pridi, Antonij!«

Se enkrat se je ozrla proti nebu, izpila kozarček in ga vrgla na tla.

Tedaj je naposled prišel trenutek mojega, toliko časa zadrževanega maščevanja in maščevanja razžaljenih egiptovskih bogov in prokletstva Menkaure.

»Kaj je to?« je zavpil; »postajam mrzla, ampak ne umrjem! Mrki zdravnik, prevaril si me!«

»Mir, Kleopatra! Takoj boš umrla in spoznala srd bogov! Prokletstvo Menkaure je padlo! Dovršeno je! Poglej mene, ženska! Poglej ta nagubani obraz, to sključeno postavbo, to živo gručo tuge in žalosti! Poglej! Poglej! Kdo sem jaz?«

Divje je strmela vame.

»Oj! Oj!« je viknila in vrgla roke kviško; »navsezadnje te spoznam! Pri vseh bogovih, Harmakis si ti — Harmakis, ki je vstal iz groba!«

»Da, Harmakis, da te pahne v smrt in večne muke! Glej, Kleopatra! Jaz sem tebe uničil kakor si ti mene uničila! Jaz sem delujoč v temini in s pomočjo razsrjenih bogov bil taji vir vsega tvojega gorja! Jaz sem ti pri Akciju navdal srce s strahom, jaz sem odvrnil Egipčane, da ti niso dali pomoči, jaz sem izpodkopal Antonijevo moč, jaz sem njegovim poveljnikom pokazal zlokobno znamenje bogov! Moja je roka, ki naposled z njeno pomočjo umrješ, zakaj jaz sem orodje maščevanja! Pogubo ti poplačam s pogubo, izdajstvo z izdajstvom, smrt s smrtjo! Pojdi semkaj, Karmion, pomočnica v mojih načrtih, ki si me izdala, a se skesala in pokorila, in ki si sedaj sodeležna moje zmagi, pridi in glej, kako bo ta podla ničvednica umrla!«

Kleopatra je slišala moje besede, se zgrudila na zlato posteljo in zaječala: »Tudi ti, Karmion?«

Nekoliko trenutkov je tako sedela, nato pa je njen kraljevski duh še enkrat vzplamenel, preden je umrla.

Opotekala se je od postelje, iztegnila roke in me proklela.

»Oj, da bi samo eno uro še mogla živeti!« je zavpila — »eno samo kratko uro, da bi te mogla pustiti umreti na tak način, da se ti niti ne sanja, ti in tista tvoja tajna, nezvesta ljubica, ki je izdala mene in tebe! In ti si me ljubil! Oj, v tem te še vedno imam! Glej, razboriti kovarski duhoven! in z obema rokama je raztrgala kraljevske oblačila, »glej, tukaj je noč za nočjo bila tvoja blazina, glej, tukaj so moje roke! Uniči svoj spomin, če moreš! V očeh ti berem — da ne moreš! Nobena bol, nobena muka, ki jo jaz prenašam, se ne more v svoji skupnosti primerjati z besnostjo tiste tvoje globoke duše, ki jo trga hrepenenje, katerega ne moreš nikdar, nikdar doseči! Harmakis, ti suženj sužnje, iz globin tvojega zmagoslavja dosegam še večje zmagoslavje in premagana vseeno zmagujem! Jaz pljunem nate — jaz ti kljubujem in te umirajoč proklinjam in izročam mučenju tvoje ne-

umrjoče ljubezni! Oj, Antonij! Prihajam, Antonij! Prihajam k tebi! Kmalu te bom našla in zavita v božansko, neumrljivo ljubezen bova skupaj plavala po globinah vsemirja! Ako pa te ne bom našla, potem se v miru pogreznem v spanje in noč, na kateri bom ležala mehko postlana, mi bo kakor tvoje naročje, Antonij! Oj, umiram — pridi Antonij — in podeli mi mir!«

Vzlic svoji silni jezi sem se zdrnil spričo njegove zaničevanja, zakaj puščice njenih pikrih besedi so me prebodle. Na žalost — na žalost bila je resnica — puščica mojega maščevanja je padla na mojo glavo! Nikdar je nisem bil tako ljubil kakor sem jo ljubil sedaj! Dušo mi je trgala in zaklel sem se, da naj ne umrje.

»Mir!« sem zavpil. »Kakšen mir pa čaka tebe? Oj, bogovi, poslušajte mojo prošnjo! Oziris, razveži spone pekla in odpošlji iz njega vse, ki jih pokličem! Pridi, Ptolomej, ki te je zastrupila tvoja sestra Kleopatra! Pridi, Sepa, ki te je do smrti mučila Kleopatra! Pridi božanski Menkaure, ki ti je Kleopatra raztrgala truplo, čegar prokletstvu je zoprvala iz pohlepne lakomnosti! Pridite vsi, ki vas je »umorila Kleopatra! Prihitite iz naročja Nute in pozdravite njo, ki vas je pomorila! Pri vezi tajnostne zveze, pri znamenju življenja, duhovi, pozivljam vas!«

Tako sem govoril zagovor; Karmion se je pa prestrašena držala mojega oblačila, umirajoča Kleopatra je slonela ob rokah, se zibala počasi sempatja in gledala s praznimi očmi.

Tedaj je prišel odgovor. Okno se je razpočilo in priprhutal je oni veliki netopir, ki sem ga bil nazadnje videl, ko je v grobnici piramide visel na evnuhovi bradi. Trikrat je frfotal naokoli, se ustavil nad mrtvo lras, nato pa je odletel tja, kjer je stala umirajoča ženska. Sedel ji je na prsa in se oprijel smaragda, ki ga je bila vzela iz srca mrtvega Menkaure. Trikrat je ta bela pošast na ves glas zavreščala, trikrat zaprhutala s koščenimi kreljutmi in izginila.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23 zvezek:

A. Sheehan, Nodding. Povest triletnega dekleta. 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby,

Hanka. Ljubljano-slovenska povest. 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Rei cesarja

Montezuma. 32 Din. vez 42 Din. — Stotok in njegovo burlesko življenje. 14 Din.

vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otoci solna. 24 Din. vez 32 Din.

